THE STANDARD BEARER

A REFORMED SEMI-MONTHLY MAGAZINE *published by*
THE REFORMED FREE PUBLISHING ASSOCIATION, GRAND RAPIDS, MICHIGAN

Subscription communications should be addressed to F. Prins, 1119 Fulton St., N. E., Grand Rapids, Mich.

Editorial Staff:
H. HOEKSEMA G. M. OPHOFF
G. VAN BEEK

Entered as second class mail matter at Grand Rapids, Michigan

Communications relative to contents should be addressed to Rev. H. Hoeksema, 1139 Franklin St., S. E., Grand Rapids, Mich.

Vol. IV, No. 6 December 15, 1927 Subscription Price, $2.50

MEDITATION

NUNC DIMITTIS

> Lord, now lettest thou thy servant depart in peace, according to thy word. For mine eyes have seen thy salvation.
> Luke 2:29, 30.

Nunc dimittis!

Now lettest thou thy servant depart in peace, according to thy word!

A strange, wonderful scene these words call before the imagination of one who knows the Scriptures. Old Simeon, gray haired and bowed down with the burden of many years, about to disappear from the stage of things earthy, sustained and kept from descending into the grave only by the power of hope and the promise made unto him by the Holy Spirit; holding up in his arms what appears a mere babe and nothing more, a few weeks old, weak and helpless; and having his eyes raised heavenward, worshipful, shining with the happy contentment of satisfied desire and realized hope — he it is that utters these words of joyful gratitude and complete readiness to depart from all the world may have to offer: Now lettest thou thy servant depart in peace!

Marvelous contrast! Old age and infancy, one ready to sink into the grave, and one scarcely begun to travel life's way; and the departing one apparently fully satisfied and at rest at the sight of this little babe, the gray-haired man fastening all his hope on a merest infant!

So the world is full of contrasts at that point of time when the Word becomes flesh, when the Son of God unites Himself inseparably with human nature.

Near this strange scene of the aged Simeon and the infant Jesus stands Mary, silent and with many questions in her eyes, her heart filled with wonders upon which she ponders but which now she cannot comprehend — herself a wonder as may be expressed in the apparent paradox: the Virgin-mother! Still a virgin, yet mother! A few weeks ago, when her Wonder-babe was born, all heaven was astir with joy and its inhabitants broke forth with praise and adoration and sent messages of joy into the hearts of many; yet, there had been no room for her and Him in the inn of the City of David! From afar great and wise men had come, guided by one of heaven's luminaries, to pay their homage to this Wonder-child, to worship and bring their gifts; yet the very theologians of Jerusalem seem ignorant of the greatest of events and remain scholarly unconcerned even when their attention is called to the birth of the Great King! Shepherds visit the stable and worship at the manger and have their hearts filled with unspeakable joy by the sight of this child; yet bloody Herod sends his cruel servants to murder the babe in which he beholds a possible rival.

A world — full of contrast!

And, after all she had already experienced since the heavenly messenger had announced to her that she would become the Virgin-mother of the Son of God, it can hardly have taken her by surprise and caused astonishment with her to see this aged man lift her infant Son in his arms and worship and give thanks for this Child as the ground of his perfect peace and readiness to depart.

For after all, that very Child was the strangest paradox of all! He was a child of Mary, of her flesh and of her blood; a child like other children, yet He was the Son of God, Whose outgoings are from everlasting. He was only a few weeks old now, a mere infant; yet He was eternal; He is before the world was; He was a dependent and helpless child; yet He is Almighty God, the Uncaused Cause of all. He appears in the weakness of human flesh and is subject to all our woes and infirmities; yet He is the Lord of glory! He is presented in the temple and is under the law; yet He is Sovereign supreme, the King of kings, Lord of the law! Great, indeed, is the mystery of godliness! God appeared in the flesh!

And old Simeon was led by the Spirit. The Holy Ghost was upon him. By the Spirit he was led into the temple, guided towards this child. Through the Spirit he carried in his heart the assurance that he would not depart and see death before he had seen the Lord's Christ, the Anointed One, that would deliver Israel; that would redeem him . And it is the same Spirit that

now opens his eyes to see, that, of all the children that are brought into the temple, points out this Child as the realization of Israel's hope.

Thus he views the Child, with his eyes enlightened to see the Wonder of Jehovah's grace in the infant he holds in his arms. And seeing the Wonder that was the object of his waiting hope, he is ready to depart with the peace that passeth all understanding in his heart.

Lord, now lettest thou thy servant depart in peace!

Thy word is fulfilled.

Nunc dimittis!

In peace!

The peace of the servant of the Lord.

The peace, resulting from the assurance that all is well with the house of the Lord in which he is a servant.

The blessed peace that is rooted in the knowledge, that the Word of God is being fulfilled, that the salvation of the Lord is being realized, that God's counsel is being fulfilled, that God's people are being saved.

Of such peace old Simeon is speaking . . . .

Very old he was. The years of his life are not mentioned, but it was only by the power of a special promise that he was still living. The common limit of three score and ten or four score years had long been past. Bowed down with years was Simeon . . . . . .

And the servant of Jehovah he had been by His grace. Just and devout, a true spiritual Israelite was he. And being such he had labored and struggled with all true Israel, and in the midst of the hard battle he had looked forward to the consolation of Israel, to the coming of Him that should redeem the people of God and restore all things. And it had looked dark for Zion these last years. The plaything of the nations God's people had been. The sceptre seemed departed from Judah. Zion groaned under foreign dominion. Israel had been oppressed, till it seemed as if the people must perish before the promises of God had been fulfilled. Religiously there was much apostacy from the faith of the fathers, many made common cause with the gentile oppressors of God's people. Many more were held in the clutches of a dead and cold formalism, that mistook the shadow for the reality. And few were the faithful; easily numbered were those that anxiously looked forward to the better day of which all the prophets had spoken and toward which all the shadows pointed . . . .

To these belonged old Simeon.

Oh, he believed the promises! He could die and depart in the sure faith that Jehovah's promises would not fail!

There was in his heart not the unrest of doubt and unbelief.

But there was the unrest that is always in the strong hope, in the fervent longing for the realization of the promise. That promise itself was laboring for its fulfilment in the world. That promise itself could find rest only in its own realization . . . .

And thus there had developed in the breast of the aged Simeon that peculiar feeling of unrest that is caused by the promise almost realized, by the signs of a hope that is very near and fast approaching . . . .

All things proclaimed to the hoping Israelite that the time of fulfilment could not be far.

The Holy Ghost had wrought the assurance in Simeon's heart that he would not depart till the promise he had seen.

Now it is peace.

The hope has seen its object. The Lord realized His Word. And the servant is satisfied that the Lord's house is well ordered; His eyes have beheld the salvation of Jehovah.

Now lettest Thou, Lord, Thy servant depart in piece!

In the peace of hope fulfilled!

Nunc dimittis!

Now lettest Thou Thy servant depart.

In peace according unto Thy Word of promise given.

Simeon spoke for himself. He could not depart till he had seen. He could not die in peace till he had beheld the living Saviour. Now he was all prepared.

But Simeon spoke, too, for the entire old dispensation of which he was a child and which he still represented. Considered in this light the scene in the temple, the picture of the old man holding in his arms the babe Jesus, grows in beauty and significance. For here the promise touches its own fulfilment, the old dispensation holds the new in its arms, the shadow reaches up to the body that cast it and it is satisfied to disappear now reality has come!

Like Simeon the old dispensation lived by hope. And like the old man holding the Child in his arms, the old dispensation and all that belonged to it was about to die. With hope written in all its features the old covenant faced the future, stretching itself towards one that was to come and that would be able to fill alone the place of all the shadows. Did not the very temple point to the coming of Him Who would forever unite God and man in the unity of His Person? Did not the High Priest of the old dispensation witness by his appearance and functioning that he was no more than a shadow while reality was still to come? Did not all the prophets cry for the great Prophet from among His brethren and like unto Moses? Did not all the kings that ever swayed Judah's sceptre look forward and raise the expectation of Him that could hold the sceptre forever and ever? Did not all the blood of bulls and goats loudly complain that it was not sufficient to blot out transgression and wait for the shedding of the one Blood that once and for all would atone for the sins of the people? . . . . .

Oh, how the old dispensation had frequently struggled and suffered in that hope! How often it had seemed in the history of Israel as if it would disappear from the stage of history before the Lion of Judah's tribe would have appeared to redeem Israel and glorify it forever! It had been hated by the nations from without. It had been torn by apostacy from within. It had suffered and

groaned; it had submerged in the floods of captivity and emerged again. Nations had scourged it even since the captivity, had plowed upon its back.

And, now, like old Simeon it was at the point of death . . . . .

It was about to disappear forever from the stage of history. For it was a mere shadow of its former glory that Israel now possessed. The temple appeared outwardly splendid but the holy place was empty and the ark of the covenant was gone. The priesthood still functioned but it had become a plaything of the foreign power. And the hand that held the sceptre of Judah was directed by foreign dominion.

Israel seemed dying . . . . .

But it could not die in peace until Shiloh had come!

The shadows could not vanish till reality they had touched!

Then, when the Hope of Israel had appeared and the promise of Jehovah had been fulfilled Israel had served its purpose, the old dispensation with all it signified might depart forever.

And old Simeon lifting the babe Jesus in his arms is the old dispensation holding in its arms for a moment the object of its hope.

Simeon speaks for himself, but no less for the entire old dispensation when with his eyes lifted heavenward, thankfully, he expresses the deep satisfaction of his soul as he bears in his arms the realization of his hope:

Mine eyes have seen Thy salvation, O Lord!
Now lettest Thou Thy servant depart in peace!
For Thy Word is fulfilled!

In peace Thou lettest Thy servant depart!

Thus, finally, Simeon may speak for all the departing servants of the Lord, as they cling to the Word become flesh.

Without Him they could neither live nor die in peace. Does not transgression testify against them and does not a veritable stream of iniquity overwhelm their soul outside of Christ Jesus? Could they, then, depart, even the holiest of them, in peace, perfect peace, with the record of innumerable sins pressing upon their soul; with the memory of things that should never have been done but were committed, and other things that should have been done but were omitted clinging to their mind; with the thought of having to appear, when departed, before the tribunal of Him that judgeth every man according to his work righteously — could they depart from time into eternity in peace?

No, but their eyes see the salvation of the Lord . . . . .

They see the salvation of Him Who keepeth covenant and truth with them that fear Him in Christ Jesus. They see it as it was already accomplished by that very babe, once held in the arms of Simeon, when He shed His life-blood for the sin of His people and blotted out all their transgression, when He was raised and exalted and filled by the Father with all the blessings of salvation . . . . . .

And seeing it they have peace and depart . . . .

They see it, even as it will be, when that same Child shall appear again, then in glory and as Lord of lords and King of kings; when He shall make all things new, raise the inglorious bodies that have been entrusted to the dust, create new heavens and a new earth and manifest His Kingdom and God's covenant in heavenly glory forever!

And, seeing it, they depart in peace.

And as the hour of their departure draws near they may well be satisfied, as in Christ their eyes behold the salvation of the Lord. And with the light of assured hope in their eyes they may say, indeed, with Simeon of old:

Now lettest Thou Thy servant depart.
In peace, blessed peace.
The peace of salvation realized!
Peace eternal!

H .H.

LOOF DEN HEERE, MIJNE ZIEL!

(Ps. 103:1)

'k Zing een lied, Hem ter eer, die mij vrij heeft gemaakt,
Die mijn hart heeft vernieuwd en mijn banden geslaakt,
Die mijn oog heeft verhelderd en opwaarts gericht,
Die uit duister mij stelde in Zijn wonderbaar licht.

'k Was met zonden bevlekt — Gij ontzondigdet mij!
'k Lag in angsten des doods—maar mijn leven werdt Gij!
Toen mijn ziele aan 't stof en den dood was verkocht,
Heeft uw machtwoord weerklonken en — 't heeft overmocht.

Dies looft U mijn lied; daarom prijst U mijn hart,
O mijn Heer en mijn God, die mijn Vrijmaker werdt!
Van de machten der zonde en des doods werd ik vrij —
Hallelujah! Mijn licht en mijn leven zijt Gij!

J. H. G., J.H.z.

ROEPING

(I Cor. 7:24)

Gij hebt de taak ons aangewezen,
Den plicht ons opgelegd.
Door ons te volgen, zonder vreezen.
Gij hebt ons werk ons uitgelezen;
En wat Gij wilt, is recht.

In onze roeping, Heer! te blijven,
Dàt smeekt van U Uw kind.
O! laat ons op geen golven drijven
Van e i g e n lust; elkaar niet stijven
In wat het vleesch bemint.

Maak ons getrouw in 't kleine. Leere
Uw Geest ons waakzaamheid!
Dat nooit ons hart iets groots begeere,
Maar U door trouw en ootmoed eere,
Tot volgzaamheid bereid!

Y. D. M. M.

CUTLERVILLE OP HET STANDPUNT DER GEMEENE GRATIE?

Niet lang geleden kwam een broeder, die het anders wel doen kan en die ook wel wat over heeft voor de zaak des Heeren, mij vertellen, dat hij geen cent meer over had voor Cutlerville en onze Christelijke Krankzinnigenverpleging. De agent voor Cutlerville was bij zijn deur geweest, en als hij zijn eigen zin gedaan had, had hij hem ledig heengezonden. Maar zijne vrouw had ten slotte nog een gave gegeven.

De reden voor deze houding van den broeder, die bij de Protestantsche Gereformeerde Kerk behoort, was, dat naar zijn meening ook Cutlerville denzelfden weg opging als de Christelijke Gereformeerde Kerken, in den grond bedorven was door de Gemeene Gratie theorie, ons vijandig is, en als het niet louter om de centen was, nooit weer bij ons zou aankloppen.

Wij meenden van dien broeder te moeten verschillen en legden er nadruk op, dat ons Krankzinnigengesticht geen kerkelijke inrichting is, dat het dus niet minder *onze* inrichting is, dan toen wij nog in de Christelijke Gereformeerde Kerken waren en dat er daarom geen oorzaak was, om ons aan die inrichting te onttrekken.

Ik meende dat van heeler harte.

Persoonlijk hebben we altijd Cutlerville gesteund.

Ook onze gemeenten steunen die inrichting.

En ik zag werkelijk geen noodzaak, om de breuke zoo door te trekken, dat we ook niet meer konden samenwerken met andere broeders op het gebied der Christelijke Krankzinnigenverpleging.

Doch het scheen wel, dat ik ongelijk zou blijken te hebben in dit opzicht en dat de Vereeniging voor Christelijke Krankzinnigenverpleging er zelf op uit was, om te bewijzen, dat die broeder, waarover ik het boven had, het toch eigenlijk wel bij het rechte eind had. Ik kreeg iets onder de oogen, dat mij dien indruk gaf. Iets, dat bij mij de vraag deed opkomen: Staat Cutlerville werkelijk op den grondslag der "Gemeene Gratie," en is het nu opzet van het Bestuur van ons C. P. H. om ons, Protestantsche Gereformeerden, die niets moeten hebben van de Godonteerende, Schriftondermijnende, Kerkverwoestende en alle ware Christelijke actie verlammende theorie der Gemeene Gratie, het nu eens duidelijk te zeggen, dat deze Gemeene Gratie toch de eigenlijke grondslag der inrichting is?

Wij waren geschokt.

En bedroefd.

Want wij willen gaarne medewerken voor ware Christelijke Krankzinnigenverpleging.

En wij willen daarom gaarne Cutlerville behouden als Christelijke inrichting.

Niet gaarne zagen we haar den verkeerden kant opgaan en haar eigen Christelijk karakter en Christelijken grondslag verloochenen.

Daarom waren wij bedroefd en geschokt.

* * * * *

Aanleiding tot dit schrijven was het laatste jaarverslag van de vereeniging voor Christelijke Krankzinnigenverpleging, dat we nu enkele dagen geleden ontvingen.

In dat verslag trok meer in het bijzonder de rede, door Ds. J. Bovenkerk op de jaarvergadering der bovengenoede vereeniging gehouden, mijn aandacht.

Eerst werd reeds mijn aandacht op die rede gevestigd door de loftuigingen op haar, die ik vond in het verslag der vergadering van de hand van den ons welbekenden secretaris der vereeniging, Mr. B. Sevensma. Die rede was volgens hem zoo kostelijk, dat hij er zelfs geen uittreksel van durfde te geven uit vrees van haar te bederven. (Zie Verslag, p. 2).

Geen wonder, dat ik al spoedig wat bladen omsloeg, tot ik die rede, die kostelijke en leerzame rede, vond.

En daar werd mijn aandacht getrokken door het volgende:

"Wij moeten barmhartigheid bewijzen aan de bezochten. Allereerst, omdat God barmhartig is. 'De Heere is genadig en barmhartig, traag tot toorn en van groote goedertierenheid. De Heere is aan allen goed en Zijne barmhartigheid is over al Zijne werken' (Ps. 145:8, 9). Tegenover de zonde des menschen staat de genade Gods.

" 'Genade vloeit van het vloekhout,
Genade, zoo diep als de zee,
Genade voor tijd en eeuwigheid,
Genade genoeg voor mij.'

"Wat genade is dat? Beide, algemeene en particuliere genade. Als God een liefhebbend, een genadig en barmhartig God is, dan moet ook de mensch, zijn beeld-drager, liefhebbend, genadig en barmhartig zijn. De vraag mag hier gedaan worden of de onbekeerde wereld ook barmhartigheid kent. Ik antwoord hierop beslist toestemmend. In weerwil van al de wreedheid, is er barmhartigheid onder de heidenen. 'En de barbaren bewezen ons geen gemeene vriendelijkheid; want een groot vuur ontstoken hebbende, namen zij ons allen in, om den regen, die ons overkwam en om de koude,' zegt Paulus van het in duisternis verkeerende volk van Melite. Jezus heeft ons nooit met zooveel woorden gezegd, dat de Samaritaan der gelijkenis een bekeerd mensch was; hij was eenvoudig *goed*. Er zijn elementen van genade en barmhartigheid in de godsdiensten buiten het Christelijk geloof, zooals wel blijkt uit de gastvrijheid en het geven van aalmoezen. Feit is, dat *barmhartigheid een hoeksteen is van alle godsdiensten* en de mensch is onherstelbaar godsdienstig. Barmhartigheid, medelijden, sympathie, liefdadigheid, vriendelijkheid, goedwilligheid en dergelijke eigenschappen zijn niet uit den duivel, zooals sommigen ons bijna zouden willen doen gelooven, maar zijn uit God. Zij worden hier gevonden, allereerst door *de gemeene gratie Gods*, en dat is de genade waarover wij handelen ....

"Dank daarom aan de gemeene genade Gods is er barmhartigheid in deze zondige wereld. Er zijn barmhartige Samaritanen. Het is duidelijk, dat *Christenen*, die navolgers Gods zijn als geliefde kinderen en volgelingen van Jezus Christus, die de beste Samaritaan is, *altijd in de voorhoede van het leger der barmhartigen ge-*

vonden moeten worden. Met andere woorden, zooals de Meester ons model en voorbeeld is, zoo moeten wij modellen en voorbeelden zijn voor de wereld." (De vertaling is van ons. Zie Verslag, pp. 14, 15).

Dit zijn de woorden, die ons schokten.

* * * * *

Het is niet ons doel, om Ds. J. Bovenkerk op zijn dwaling te wijzen.

Het is duidelijk als de zon aan den hemel, voor wie de Schrift verstaat, dat Ds. Bovenkerk haar tegenspreekt.

Wij hebben op al die dingen reeds zoo dikwijls gewezen, dat het slechts noodelooze herhaling zou zijn, om door de Schrift thans nog eens weer te trachten Ds. J. Bovenkerk van deze dwaling terug te brengen.

Hij weet even goed als ik, dat de Schrift den natuurlijken mensch juist teekent met het tegenbeeld van hetgeen Z.Eerw. ons hierboven biedt.

De Schrift leert ons, dat de natuurlijke mensch vijandschap tegen God is, dat hij zich der wet Gods niet onderwerpt, want het kan ook niet, dat wij van nature hatelijk zijn en elkander hatende, dood in zonden en misdaden. De Schrift leert, dat adderenvenijn onder onze lippen is, dat onze voeten snel zijn om bloed te vergieten, dat wij vervuld zijn met alle ongerechtigheid, hoererij, boosheid, gierigheid, kwaadheid, nijdigheid, moord, twist, bedrog, kwaadaardigheid. De Schrift leert, dat wij zijn oorblazers, achterklappers, haters Gods, smaders, hoovaardigen, laatdunkenden, vinders van kwade dingen, onverstandigen, verbondsbrekers, zonder natuurlijke liefde, onverzoenlijken, onbarmhartigen. De Schrift leert, dat zelfs de barmhartigheden der goddeloozen wreed zijn, en dat wij van nature kinderen van den vader den duivel zijn en de begeerten onzes vaders doen. En dit *gewone* beeld van alle menschen, zooals het ons in de Schrift wordt geteekend, wordt door de *ongewone* vriendelijkheid der barbaren aan Paulus en de zijnen bewezen, niet veranderd.

En niet alleen dat de Schrift ons dit leert, maar eigen ervaring en de geschiedenis geven ook allerwege en ten allen tijde mede getuigenis, dat het wel waarlijk zoo is met den natuurlijken mensch en dat de zoetsappige taal van Ds. Bovenkerk zeker niet past op onze tegenwoordige wereld.

Zoodat het woord van Ds. Bovenkerk, dat sommigen ons zouden willen doen gelooven, dat barmhartigheid en medelijden en sympathie en wat dies meer zij, uit den duivel zijn, op zijn eigen dak terugkomt. Immers is het juist hij (niet wij) die al deze dingen toeschrijft aan menschen, die van nature kinderen van hun vader, den duivel zijn, en de begeerten huns vaders doen.

De Schrift leert, dat in het midden dezer duistere wereld God de Heere zich een volk verkoren heeft, dat Zijnen lof zou vertellen, en dat als een licht in de duisternis zou schijnen. Een volk, dat Hij zich ook formeert, en dat Hij de vruchten des Geestes doet genieten. En terwijl de werken des vleesches openbaar zijn, welke zijn overspel, hoererij, onreinigheid, ontuchtigheid, afgoderij, venijngeving, vijandschappen, twisten, afgunstigheden, toorn, gekijf, tweedracht, ketterijen, nijd, moord, dronkenschappen, brasserijen en dergelijke, komen temidden van zulk een wereld ook de vruchten des Geestes tot openbaring in liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, matigheid.

Die liefde en goedertierenheid openbaart dat volk ook om Gods wil in Christus Jezus in werken der barmhartigheid.

Daarom kan het vleesch nooit samengaan met den Geest, en de laatste nooit een lijn trekken met het eerste.

En daarom is er een zeer duidelijke plaats in het leven voor Christelijke verpleging van krankzinnigen.

Ik weet niet, of Ds. Bovenkerk de dingen zoo wel eens heeft gehoord of verstaan. Het doet er ook niet toe. Hij zal zich toch ook thans niet laten overtuigen.

Maar wel weet ik, dat ik nooit zal medegaan met de beschouwing van Ds. Bovenkerk. Voor hem toch moet Cutlerville staan op den grondslag van de gemeene gratie, op denzelfden grondslag als waarop ook onze staatsinrichtingen staan, naar zijne beschouwing. Er vloeit van het kruis ook algemeene genade over de geheele wereld. En op dien algemeenen grondslag moet ook onze inrichting staan. Er is, naar de voorstelling van Z.Eerw., één groot leger van barmhartige Samaritanen, bekeerden en onbekeerden, goddeloozen en rechtvaardigen. De beste van al die Samaritanen, bekeerd of onbekeerd, is Jezus. Hij staat aan het hoofd als model voor allen. Dan volgt de Kerk de voorhoede van het leger der barmhartige Samaritanen. Zij is weer model voor heel de wereld. En dan volgt in datzelfde leger de wereld. Allen zijn barmhartig krachtens de gemeene gratie. En: Zalig zijn de barmhartigen, want hun zal barmhartigheid geschieden!

Zoo is letterlijk de beschouwing van Ds. Bovenkerk. Voor ons is dat de beschouwing van het moderne Christendom. Jezus een voorbeeld voor alle menschen en alle menschen volgen Hem, althans tot op zekere hoogte.

Wij schrijven dit om openlijk oorlog te verklaren aan zulk een beschouwing.

Gij vindt in ons een vijand van al zulke beginselen en van alles wat op den grondslag dier beginselen staan wil.

Wij gaan niet mee.

* * * * *

Doch daarom klemt de vraag met ernst voor ons: Staat Cutlerville werkelijk op dat standpunt

Wij willen dat nog niet gelooven.

Doch al deze dingen zijn gesproken door Ds. Bovenkerk op de jaarvergadering der Vereeniging voor de Christelijke Verpleging van Krankzinnigen.

En ik heb niet gemerkt, dat er ook maar iemand was, die een woord van critiek geuit heeft.

Al deze dingen staan in het verslag van de Vereeniging.

Er staat een hartelijke aanbeveling en loftuiging bij van den secretaris der Vereeniging.

Dat alles geeft het een officieel aanzien.

Daarom werden wij geschokt. Wij zouden gaarne Cutlerville als werkelijk Christelijke inrichting behouden. Maar als de Vereeniging werkelijk op denzelfden grondslag staat als onze staatsinrichtingen, alleen maar, zoo het heet, in de voorhoede van het eene groote leger van de barmhartige Samaritanen, dan kan ook Cutlerville niet als Christelijke inrichting behouden blijven. Daarom willen we de broeders waarschuwen voor den toon door Ds. Bovenkerk aangeslagen. Alles staat in de laatste jaren in het teeken van en op den grondslag der Gemeene Gratie. En ook verliest alles zijn bijzonder karakter. Het stormt alles de groote wereld in, zoo snel, dat het hart krimpt van vrees en smart over de Kerke Gods.

Maar dat neemt niet weg, dat hier onze waarschuwing toch staat: Op dien grondslag kan en mag Cutlerville niet staan. Gaat ze er toch staan, dan verliest ze daardoor haar recht van bestaan!

En het neemt ook niet weg, dat ik behoefte heb, dat iemand mij antwoordt op deze vraag: Staat Cutlerville op het standpunt door Ds. Bovenkerk aangegeven en door Mr. Sevensma aangeprezen?

Ik bedoel iemand, die officieel antwoord geven kan.

Ook als niemand mij antwoordt, zal ik aannemen, dat stilzwijgen toestemmen is.

De zaak is diep ernstig.

En we hebben er vooral in onzen tijd dubbel behoefte aan, dat we goed weten waar we staan. H. H.

BEKENDMAKING

Het Bestuur der Reformed Free Publishing Association maakt door dezen bekend, dat er agenten benoemd zijn in verschillende plaatsen waar ons blad gelezen wordt.

Daar het werk hieraan verbonden zeer veelvuldig is om dit systeem in te voeren, zullen wij van tijd tot tijd de namen publiceeren van die broeders, welke in uwe omgeving officieel benoemd zijn als agenten van de Standard Bearer.

Ook zal het van nu voortaan niet meer noodig zijn, om notitie te nemen van den datum gedrukt op het eerste blad, maar zal nu in 't vervolg per kwitantie worden gezonden door den Penningmeester.

De volgende broeders zijn alreeds benoemd:

H. Kuiper, Doon, Iowa.
Mr. Kooiman, Rock Valley, Iowa.
E. Dykstra, Perkins, Iowa.
J. Stuursma, R. 5, Pella, Iowa.

Arthur Wyma, Sec.
711 Delaware St., S. E., Grand Rapids.

SMEEKBEDE

Gedurende, o mijn God! dat ik in 's werelds krijt
Naar Uwen heil'gen wil mijn brooze leven slijt,
Vergunne dat ik mag, o Vader aller dingen!
Den uitgebreiden lof van Uwe daden zingen,
Tot mijner zielen heil, mijn eenig oogenmerk,
Tot eere van Uw Naam en bouwing Uwer Kerk.

DE REMONSTRANTIE VAN 1610 EN DE DRIE PUNTEN VAN 1924. — EEN VERGELIJKING

Listig Gesteld (vervolg)

We zagen den laatsten keer, dat het voor de dwaling noodzakelijk is, om met list te werk te gaan, zich bedektelijk aan te dienen en dubbelzinnige taal te spreken. Ook zagen we, waarom dit voor de leugen zoo zeer noodzaklijk is, zal ze ingang vinden in de kerken.

Dat dit het geval was met het eerste artikel der Remonstrantie, in 1610 te Gouda aangenomen, werd ons ook duidelijk. Immers, terwijl dat artikel wezenlijk de Verkiezing en Verwerping bedoelde te ontkennen, sprak het toch in de krachtigste termen van Gods eeuwigen en onveranderlijken raad en van gelooven door genade alleen.

We gaan nu eerst verder en beschouwen ook de andere artikelen der Remonstrantie uit ditzelfde oogpunt.

Artikel 2 is ietwat meer doorzichtig, ofschoon het bij onze lezers misschien wel verwondering zou wekken, konden ze weten hoevele menschen, die zich ook in onzen tijd met den naam van Gereformeerd bij u aandienen en die verontwaardigd zouden zijn, indien ge hen van Remonstrantisme zoudt willen beschuldigen, toch dit artikel zonder aarzeling wel kunnen onderteekenen. Het luidt als volgt:

"Wij gelooven, dat krachtens Gods eeuwig besluit Jezus Christus, de Zaligmaker der wereld, voor ieder mensch gestorven is, alzoo dat Hij voor allen door den kruisdood de verzoening en de vergeving der zonden verworven heeft, alzoo nochtans, dat niemand de vergeving der zonden werkelijk geniet dan de geloovige."

En ook voor deze stelling haalden ze een Schriftwoord aan, namelijk uit I Joh. 2:2: Hij is de verzoening voor onze zonden en niet alleen voor de onze, maar ook voor die der geheele wereld.

Nu moet ge er wel op letten, lezer, dat ge hier het artikel hebt, dat de grondslag wordt, waarop straks heel de leer der verzoening door het borgtochtelijk lijden van Christus ontkend wordt. Immers hebt ge in dit artikel de welbekende stelling uitgesproken, dat Jezus voor zooover Hem betrof en voorzoover het in Gods intentie lag, voor alle menschen, voor ieder en een eigelijk gestorven is. En ook hebt ge hier reeds de aanduiding van een algemeen besluit Gods. Gods algemeen besluit was namelijk, dat Christus voor alle menschen, voor ieder, hoofd voor hoofd, Zijn bloed zou storten. Binnen den wijden kring van dit algemeen besluit krijgt ge dan straks een enger besluit, om alleen diegenen te zaligen, die in Christus zouden gelooven. En binnen dezen engeren kring wordt u dan ten slotte nog een enger besluit voorgesteld, dat besluit namelijk, waardoor God wilde, dat alleen die geloovigen, die ook ten einde toe volharden zouden, het eeuwige leven zouden beërven.

Een Christus voor allen dus.

Die Christus is zoo voor alle menschen gestorven, dat God nu ook in een verzoenende betrekking staat tot alle menschen, tot geheel de wereld. God kan daarom dan

ook weer met alle menschen handelen. Hij is gewillig ieder te vergeven, die maar wil. Het hangt nu aan den mensch. Hij moet gelooven, zal hij het leven ontvangen en de vergeving der zonden ontvangen. Het hangt aan den vrijen wil.

Doch ge begrijpt, dat het daarbij niet blijven kon.

Op dat standpunt van een Christus voor allen, dat velen ook in onze dagen zoo schoon in de ooren klinkt, verliest men ten slotte den Christus en Zijn borgtochtelijk werk. Als ge konsekwent door redeneert op datzelfde standpunt houdt ge ten slotte niets anders over dan het modernisme, gaat heel uw Christelijk geloof er aan.

Let slechts op.

Als Christus werkelijk voor alle menschen gestorven is, in den zin, dat Hij voor alle menschen de schuld heeft betaald en het recht heeft verworven op het eeuwige leven, dan lijdt het geen twijfel of ook alle menschen moeten zalig worden. Dan heeft Christus voor alle menschen de weldaden des heils verworven en dan behooren die weldaden des heils ook naar het allerzuiverste recht Gods allen menschen toe. Dan kan het niet meer aan iets, dat de mensch zou doen, liggen, of hij die weldaden ook zal deelachtig worden. Dan is God gehouden om Christus' wil de zaligheid ook aan allen te schenken. Wie werkelijk een algemeene voldoening zou leeren, moet ook vasthouden, dat alle menschen zalig zullen worden.

Doch dat wilden de Remonstranten natuurlijk niet.

Dat kan dan ook in het licht van de werkelijkheid niet wel gehandhaafd worden. Alle menschen worden nu eenmaal niet zalig.

Maar hoe dan 'n algemeene verzoening te handhaven?

Eenvoudig door het karakter van Jezus' lijden te veranderen. In dat lijden verdiende Christus eigenlijk niet voor ieder het eeuwige leven. Het was gansch en al niet de bedoeling van dat lijden om het eeuwige leven voor iemand te verdienen. Neen, Christus leed slechts om God te verzoenen. En als God eenmaal verzoend is, dan kan Hij weer met den mensch handelen. Er is dan een mogelijkheid van verlossing. Zoolang als God niet verzoend is kan Hij met niemand handelen. Maar is Hij eenmaal verzoend, dan staat de weg open. Dan staan er weer allerlei wegen open. Dan kan God, zou Hij dat zoo verkiezen, weer van den mensch eischen, dat hij de wet volbrenge en in dien weg zelf het eeuwig leven verdienen. Of Hij kan een gemakkelijker en genadiger weg inslaan, door niets anders te vragen, dan dat de mensch nu in den Christus geloove en dan zalig worde. Dat werk des geloofs wil God dan genadiglijk rekenen voor het volbrengen van de geheele wet. Zoo wordt dan het verdienend werk van den Heiland geloochend. Zoo wordt Zijn zoenverdienste ontkend. Zoo verliezen we den Christus der Schriften door eerst uit te gaan van de stelling, dat Christus voor alle menschen gestorven is.

Nog een stap verder en het wordt gansch en al ontkend, dat Jezus voor de zonde, dat is om de schuld te betalen, gestorven is. Neen, Hij is voor alle menschen in den dood gegaan, alleen om den menschen te toonen, hoe God rechtvaardiglijk met ons allen zou kunnen handelen. God moest dit wel doen om den mensch onder den indruk te brengen van het schrikkelijke van de zonde, en opdat de mensch toch niet in den waan zou verkeeren, dat God niet over de zonde toornt. Ziet nu de mensch dat en erkent hij dat door het geloof, dan wil God met hem handelen en hem zalig maken.

Of, de dood van Christus krijgt een moreele beteekenis en moet dienen om door de openbaring van goddelijke liefde ons tot wederliefde te brengen, en tot een wandel in de deugd!

Zoo moet het wel op het standpunt eener algemeene verzoening.

En niet alleen, dat dit alles er onverbiddelijk uit volgt, maar het is er in den loop der geschiedenis ook werkelijk uit gevolgd. Zoo is het natuurlijk met afwijking van de waarheid altijd. Wel zijn er vele menschen, die op een verkeerden weg niet tot het einde toe voortgaan. Maar wie afwijkt en dan voortgaat, wijkt noodwendig al verder van de waarheid af. Maar zoo is het vooral met de leugen, dat Christus voor alle menschen gestorven is. Het einde van alle Remonstrantisme is modernisme. Dat is ook de geschiedenis. Reden temeer, waarom wij bij de waarheid, dat Christus alleen voor degenen, die Hem van den Vader gegeven zijn, Zijn bloed stortte, de wacht moeten betrekken en niet toelaten, dat iemand ons ten opzichte van dit stuk der waarheid ook maar in het allergeringste van het rechte spoor voere.

Welnu, die grove dwaling wordt uitgesproken in het tweede artikel der Remonstrantie.

Doch ook hier wordt de leugen zeer listiglijk verkondigd.

Christus is wel voor allen gestorven, doch alzoo, dat niemand de vrucht trekt van dit sterven behalve de geloovigen. De mogelijkheid van schuldvergiffenis voor allen, maar de werkelijke schuldvergiffenis alleen voor de geloovigen, zoo zeiden de Remonstranten hier feitelijk.

Stak daar nu zooveel kwaad in?

Leerden ook de Gereformeerde vaderen niet, dat de voldoening van Christus overvloediglijk genoegzaam is voor de vergiffenis der zonden van allen? Mag men ook in onzen tijd niet gaarne spreken van een welgemeend aanbod van genade en zaligheid van Godswege aan alle menschen, hoofd voor hoofd? Welnu, wat is het verschil? Het kwam toch immers alles op hetzelfde neer, wat de uitkomst aangaat? Ook de Remonstranten leerden immers, dat die vergiffenis alleen den geloovigen ten goede komt! En hadden ze dan in het eerste artikel niet duidelijk geleerd, dat het geloof alleen uit de genade des Heiligen Geestes is?

En eindelijk, ze konden zich toch ook op de Heilige Schrift beroepen voor hetgeen ze hier leerden. Het stond er dan toch zoo duidelijk: Hij is een verzoening voor onze zonden, en niet alleen voor de onze maar voor die der geheele wereld! Hoe kon deze tekst beter verklaard worden dan door te zeggen, dat Christus wel voor allen gestorven was, maar dat Zijn dood en bloedstorting alleen den geloovigen ten goede komt?

O, wie nu eens heel scherp luisterde, en altijd de lijnen scherp wilde trekken, moch er nadruk op willen leggen, dat het er dan toch maar stond, dat Christus voor alle menschen gestorven is en dat op die wijze het werk van Christus afhankelijk werd gemaakt van het geloof en den wil des menschen, maar eigenlijk lag hier toch geen ernstige dwaling. Ook de Remonstranten leerden, dat alleen de geloovigen zalig werden en dat iemand alleen door de genade des Heiligen Geestes gelooven kon!

En toch?

De dwaling lag er. Ze lag in dit artikel even werkelijk alsof er had gestaan: Christus' lijden is geen borgtochtelijk lijden voor en in de plaats van Zijn volk, doch slechts een lijden waardoor God in verzoenende betrekking tot alle menschen komt te staan en eene mogelijkheid van verlossing wordt teweeggebracht!

Waarlijk, listig gesteld, was ook dit artikel!

Nog bedrieglijker wordt het als ge artikel 3 er aanstonds bij neemt.

Daar toch lezen we:

"Wij gelooven, dat de mensch het zaligmakend geloof van zichzelf niet heeft, noch uit kracht van zijn vrijen wil, alzoo hij in den staat der afwijking en der zonde niets goeds, dat waarlijk goed is (gelijk inzonderheid het zaligmakend geloof) uit en van zichzelven kan denken, willen of doen, maar dat het noodig is, dat hij van God in Christus door Zijnen Heiligen Geest worde herboren en vernieuwd in zijn verstand, genegenheden, wil en al zijne krachten, opdat hij het ware goed recht moge verstaan, bedenken, willen en volbrengen, naar het woord van Christus, Joh. 15:5, Zonder Mij kunt gij niets doen.

In dit artikel kon toch zeker de strengst-Gereformeerde ook met geen microscoop eenig teeken van dwaling of leugen vinden!

De natuurlijke mensch wordt hier zoo diep vernederd, zoo naakt uitgekleed, zoo ver weggeworpen, zoo van alle bekwaamheid om ook maar eenig goed te doen beroofd, dat zelfs de Synode der Christelijke Gereformeerde Kerken van 1924 door dit artikel der Remonstranten nog beschaamd wordt.

De mensch heeft het zaligmakend geloof niet vanzichzelf.

Hij heeft het ook niet uit kracht van zijnen vrijen wil! Dat is toch wel wat sterk! Had men niet de Remonstranten beschuldigd van te gelooven in den vrijen wil? Had men het hun niet toegeschreven, dat zij leerden, dat iemand door zijn eigen vrijen wil wel in Christus kon gelooven en tot Hem komen kon? Worden er ook thans nog niet velen gevonden, die meenen, dat daarin eigenlijk het kenmerkende van de leer der Remonstranten schuilt, dat ze beweren, dat een mensch door zijn eigen vrijen wil in Christus kan gelooven? En zou niet menige gemeente, die Gereformeerd heet, denken dat haar predikant het toppunt van Gereformeerdheid had bereikt, indien hij eens een preek leverde van denzelfden inhoud als dit artikel? Zou men hem zelfs niet moeten aanklagen en behandelen, indien hij dit alles eens volhield zonder aan het einde van zijn preek het alles weer omver te halen door te zeggen, dat die zondaar, die hij eerst zoo naakt had uitgeschud, dat er niets goeds overbleef, toch wel allerlei burgerlijk goed voor God kan doen? En toch, het staat er maar: de mensch heeft het zaligmakend geloof niet uit zichzelf, noch uit kracht van zijn vrijen wil.

En er staat nog veel meer.

Er staat ook, dat de natuurlijke mensch niets goeds kan doen. Niets!

Wij zouden toch tenminste verwachten, dat hier de een of andere bepaling bij zou staan, zooals b.v. "geestelijk" of "zaligmakend", want immers de mensch kan toch wel burgerlijk, kerkelijk, natuurlijk goed doen?

Maar neen! Niets van dat alles. Het staat daar onbepaald en het blijft daar ook zonder beperking staan.

Hij kan uit zichzelf niets goeds doen!

Neen, alsof dit niet genoeg ware, hij kan zelfs niets goeds denken! Hij kan het niet willen!

En daaraan wordt dan nog toegevoegd, dat het noodig is voor hem, dat hij wedergeboren worde, zal hij het ware goede verstaan, bedenken, willen of volbrengen. Het zou nog kunnen, dat de Remonstranten er een zekere gemeene gratie op na hielden, waardoor die naakte zondaar toch weer goed deed, zonder wedergeboren te zijn. Doch niets van dat alles. Alleen wedergeboorte doet den natuurlijken mensch het goede verstaan, bedenken en volbrengen. De Remonstranten zijn hier volkomen accoord met den Heidelbergschen Catechismus, waar deze leert, dat wij van nature alzoo verdorven zijn, dat wij ganschelijk onbekwaam zijn tot eenig goed en geneigd tot alle kwaad, tenzij dan dat wij door den Geest Gods wedergeboren worden!

Breng nu dit artikel eens in verband met het voorgaande, en wat blijft er dan nog over van de beschuldiging, dat deze Remonstranten een gevaarlijke leer voorstonden en dreven? Een voorwerpelijke verzoening voor allen, naar de intentie Gods is Christus voor allen gestorven; maar een werkelijke verlossing en vergeving alleen voor de geloovigen. En niemand heeft het geloof van zichzelf. Niemand heeft het uit kracht van zijn vrijen wil. Een mensch moet wedergeboren worden zal hij gelooven kunnen. Is dat nu niet volkomen veilig?

Ge zegt misschien: de Remonstrant is hier dubbelzinnig. Want wat geeft het of Christus al voor alle menschen gestorven is en of God al met alle menschen verzoend is, indien hij toch niet in Christus gelooven kan, tenzij God hem eerst wederbaart? En dat is ook wel waarlijk het geval, lezer. Maar we hebben immers gezien, dat ook dubbelzinnigheid een der kenmerken is van den vorm, waarin de leugen zich aandient. Er is in dit alles dus niets vreemds. En schijnt het ook alsof de Remonstrant hier toch wel wat al te veel toegeeft, en dat hij op deze wijze nooit weer op het Remonstrantsche lijntje komen kan, in artikel 4 komt het alles terecht en laat hij wel wezenlijk het heft in de handen van den zondigen mensch.

Let maar eens op:

"Wij gelooven, dat deze genade Gods het beginsel,

den voortgang en de volbrenging van alle goed is, ook in zoover de wedergeborene mensch zelf zonder deze voorgaande of voorkomende, opwekkende, volgende en medewerkende genade noch het goede denken, willen of doen kan, noch ook eenige verzoeking kan wederstaan, zoodat alle goede daden of werkingen, die men maar bedenken kan aan de genade Gods in Christus moeten worden toegeschreven" ....

Nu, wie zegt hierop niet van harte amen, als hij de Gereformeerde waarheid liefheeft? Dit is schoon gezegd! Het is bij den Remonstrant alles genade, van het begin tot het eind. Niet alleen moet genade den natuurlijken mensch eerst aangrijpen, zal hij ooit eenig goed kunnen denken, willen of doen; maar ook de wedergeboren mensch leeft enkel en alleen uit genade. Het blijft genade, vrije genade, tot het uur van zijn sterven toe, dat hij in Christus gelooft, dat hij strijdt en lijdt en goede werken doet, dat hij volhardt om de kroon der overwinning te behalen! Neen, de allerzuiverst Gereformeerde zou dit niet kunnen verbeteren.

Doch, lezer, schort uw oordeel nog even op.

Het einde van dit artikel is nog niet bereikt. En in dat einde zit de dwaling. Want dit artikel wordt besloten als volgt:

Maar wat de manier van de werking dier genade aangaat, die is niet onweerstaanlijk; want daar staat van velen geschreven, dat zij den Heiligen Geest wederstaan hebben. Hand. 7 en elders op vele plaatsen."

O, hoe fijn is dit eene puntje!

Men kan het bijna niet vinden temidden van al de sterk Gereformeerde taal die overigens in dit artikel en in artikel 3 gebruikt wordt. Gansch en al onbekwaam tot het geloof en tot eenig goed werk is de natuurlijke mensch. De verkrijging der zaligheid, de wedergeboorte, het geloof, de bekeering, de heiligmaking en de volharding, — 't is alles genade, vrije genade, van het begin tot het eind. Die genade wordt door den Heiligen Geest gewerkt in de harten dergenen, die zalig worden.

Alleen maar, dit ééne puntje wilden de Remonstranten vasthouden en ze stelden er grooten prijs op om het vast te houden, dat de wijze van werking door den Heiligen Geest, waardoor iemand de genade moet ontvangen, niet onwederstandelijk is. De werking des Geestes kan wederstaan worden, zoo beweerden ze.

Was dit ééne kleine puntje nu zoo gewichtig?

Neen, meer nog, was het toch ook eigenlijk niet zoo, dat de zondaar van nature altijd den Heiligen Geest wederstaat?

Ja, lezer, in dit allerlaatste zinnetje ligt alles opgesloten.

De bedoeling toch is, dat de Heilige Geest nooit onwederstandelijk werkt, dat een mensch altijd de werking des Geestes met vrucht wederstaan kan, dat de Geest nooit iemand door almachtige genade in het hart grijpt, om hem op krachtdadige wijze om te zetten. Neen, de werking is altijd zoo, dat de mensch zich er tegen kan verzetten. Maar daarin ligt natuurlijk opgesloten, dat diezelfde mensch zich ook aan die werking des Geestes zou kunnen onderwerpen, haar kan willen en begeeren, er om kan bidden en smeeken zelfs. De Heiland staat door Zijn Geest aan de deur van het hart en Hij klopt door Zijn Woord, maar nu kan de zondaar òf die werking en die kloppingen wederstaan, zoodat de Heiland niet binnenkomt; òf hij kan ook de deur van zijn hart ontsluiten en Christus binnenlaten. En doet hij nu maar dat ééne, laat hij alleen maar dien Heiligen Geest werken, dan zal de Geest hem vervullen met genade, met geloof, bekeering, heiligmaking en met kracht om tot het einde toe te strijden.

Ge zegt misschien wel, dat ge in Gereformeerde kerken meer dan eens op die wijze hebt hooren prediken. Misschien hebt ge wel eens een dergelijke preek gehoord van een Gereformeerden kansel over den tekst: "Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop," waarin de zaak werkelijk zoo aan de gemeente werd voorgesteld, dat de werking des Geestes niet onwederstandelijk is en dat het aan den mensch ligt of hij zijn hart wil openen of niet. Ge hebt het toch ook wel eens gehoord, dat de mensch wel niets kan doen, dat hij zijn zaligheid wel niet kan werken door zijn eigen vrijen wil, dat het alles genade is, maar dat een mensch er toch wel om bidden kan! Welnu, weet dan, dat dit alles puur Remonstrantisme is. De Remonstranten zeiden het precies op dezelfde wijze; geen goed in den mensch; alles genade; maar nu moet de mensch de genade aannemen, hij moet haar willen, begeeren, en dat kan hij; of hij moet die aangebodene werking des Heiligen Geestes verachten en verwerpen, en dat kan hij ook.

Zoo hangt dan toch heel de zaligheid aan den vrijen wil des menschen. Neen, niet aan een vrijen wil, die uit zichzelf gelooven kan of iets goeds kan denken of willen, maar wel aan een vrijen wil, die de genade des Heiligen Geestes kan begeeren of tegenstaan.

Ook hier merkt ge misschien reeds, dat de Remonstrant dubbelzinnig is. Want het kan toch niet wel worden ontkend, dat dit begeeren of willen der genade des Geestes wel iets goeds is, terwijl de Remonstrant ons eerst als zijne beschouwing aanbood, dat de mensch absoluut niets goeds kan doen, denken of willen. En weer herinneren wij u er aan, dat de leugen, door haar poging om zich in het kleed der waarheid te steken, natuurlijkerwijze dubbelzinnig wordt.

Maar intusschen zijn we door dit laatste zinnetje ook voorbereid voor hetgeen ten slotte ons wordt geboden in artikel 5, waar we lezen:

"Wij gelooven, dat die Jezus Christus door een waar geloof zijn ingelijfd en overzulks Zijn levendmakenden Geest deelachtig zijn geworden, overvloedige kracht hebben om tegen den Satan, de zonde, de wereld en hun eigen vleesch te strijden en de overwinning te verkrijgen; welverstaande, altijd door den bijstand van de genade van dien Geest; en dat Jezus Christus hen door zijn Geest in alle verzoekingen bijstaat, de hand biedt en, zoo zij maar alleen ten strijde bereid zijn en zijne hulp begeeren en in geen gebrek zijn, staande houdt, alzoo dat ze door list noch geweld des Satans verleid of uit Christus'

handen getrokken kunnen worden; zie het woord van Christus bij Johannes 10: Niemand zal ze uit mijne hand rukken."

Tot zoover zou de gewone lezer misschien niet veel kwaad in dit artikel bespeuren en schijnt het te willen vasthouden aan de volharding der heiligen en de onmogelijkheid van een afval dier heiligen. Het kwaad schemert er wel reeds door. Immers wordt ons in dit artikel feitelijk te kennen gegeven, dat het van onze bereidheid ten strijde en van onze begeerte afhangt of we de genade der volharding zullen ontvangn. Maar men moet toch nog oplettend lezen om dit kwaad hier te vinden. Christus toch houdt de zijnen staande en niemand kan ze uit Zijne hand rukken!

Maar het slot van dit artikel is duidelijker en stelt de leer der volharding der heiligen tenminste disputabel. In dat slot heet het:

"Maar of ze door nalatigheid het beginsel van hun zijn in Christus niet kunnen verlaten, de tegenwoordige wereld weer aanhangen, van de heilige leer hun eenmaal gegeven afwijken, de goede conscientie verliezen en de genade verwaarloozen, dat zou eerst nader uit de Schrift moeten onderzocht zijn, eer wij het met volle verzekerdheid onzes gemoeds zouden kunnen leeren."

Hier dus eindelijk een openlijk tornen aan de volharding der heiligen en daarmede aan de vastheid der zaligheid.

Dit slot mag vreemd klinken in het licht van hetgeen eerst werd beleden in hetzelfde artikel. Ze zullen nimmer door de verleiding des Satans uit Christus' handen kunnen worden getrokken. Niemand zal ze uit Zijne hand rukken. En toch aan het einde van hetzelfde artikel wordt de geheele volharding der heiligen in twijfel getrokken! Maar ook hier vinden wij dezelfde dubbelzinnigheid, die alle leugen kenmerkt als ze tracht te spreken in termen aan de waarheid ontleend en zich in het kleed der waarheid wil vertoonen.

Ik meen, dat uit onze bespreking van deze artikelen genoegzaam is gebleken, dat het waar is, wat we onder den titel van ons opstel schreven: Listig Gesteld.

Zoo is het met de vijf artikelen der Remonstranten. En hoe het in dit opzicht staat met de Drie Punten, hopen we, D. V., een volgenden keer te zien.

H. H.

IN MEMORIAM

Het behaagde den Heere den 9en October, 1927, om tot Zich te nemen onze geliefde moeder, behuwd- en grootmoeder,

Adriana Kostelijk, geb. Molenaar,

in den ouderdom van 73 jaar en 5 maanden.

Dat zij bij haren Heiland mag zijn waarnaar zij steeds verlangde, is onze troost in ons gemis.

Namens de Kinderen.

THE SABBATH

Having presented the evidence for a universal Sabbath, let us now direct our attention to the institution as such. The matters to which we shall now attend may be grouped under the following headings: (a) The sabbath of Paradise; (b) The sabbath of Canaan; (c) The sabbath that remaineth to the people of God.

In the first section of the fourth chapter of the epistle to the Hebrews these various sabbaths constitute the subjects of a series of propositions from which the holy author concludes (verse 7) that there remaineth a rest to the people of God. In the preceding chapter those designated brethren are cautioned to take heed lest there be in any of them an evil heart of unbelief, in departing from the living God. They shall exhort one another daily while it is called today; lest any of them be hardened through the deceitfulness of sin. For they are made partakers of Christ if they hold the beginning of their confidence steadfast unto the end; while it is said, Today if ye will hear his voice, harden not your hearts, as in the provocation. For some, when they had heard, did provoke: howbeit not all that came out of Egypt by Moses. But with whom was he grieved forty years? Was it not with them that had sinned, whose carcasses fell in the wilderness? And to whom sware he that they should not enter his rest, but to them that believed not? So we see, the author concludes, that they could not enter in because of unbelief.

The brethren shall therefore fear, lest a promise being left of entering God's rest, any of them should seem to come short of it. For unto the brethren was the gospel preached as well as unto them (who fell in the wilderness) whom the word preached did not profit, not being mixed with faith in them that heard it. And verily (the brethren) which have believed do enter into rest . . . . . They do so according to a promise confirmed by a divine oath: As I have sworn in my wrath, if they shall enter into my rest. The author, it should be noticed, reproduces the divine declaration to the effect that the unbelievers who fell in the desert might not enter the rest, to assure the believing brethren that this rest they shall enter. This can be done since the declaration to the effect that unbelievers do not enter in, is equal to the assertion that believers do.

God swore, then, in his wrath that the obstinate Jews in the desert should not enter his rest although the works of creation had been finished long ago from the foundation of the world. "For he spake in a certain place of the seventh day in this wise, And God did rest the seventh day from all his works" (verse 5). And in this again, "If they shall enter my rest." The author, then, again inserts the divine declaration to the effect that the unbelieving Jews of the wilderness were not admitted into the rest and that (by implication) it will be entered by believers. Seeing, therefore, it remaineth, so the author continues, that some must enter therein, and they to whom it was first preached entered not in because of

unbelief: again he limited a certain day, saying in David, "Today after so long a time; as it is said, Today if ye will hear his voice harden not your hearts." The author's meaning is clear. Whereas, so it is reasoned, some (those who believe) must, according to the divine plan, enter this rest, and whereas those to whom it was first preached entered it not, the Lord many years later again said to Israel, in and through David: "Today, Today if you will hear my voice, harden not your hearts." And then the author goes on to prove that those whom the Lord in David admonishes to hear and to hearken will, if they believe enter a rest other than that (the rest of Canaan) which Joshua had given them. His proof is that the Lord speaks of another day. "For (verse 8) if Joshua had given them rest, then would he not afterward have spoken of another day." That is to say, in that Joshua had not given unto Israel real rest the Lord said unto this Israel that if *today* it would hearken it would enter His rest. Today, then, is that other day and it is at once the day in which Israel was enjoying the rest given them by Joshua. It necessarily follows that there remaineth a rest to the people of God (verse 8). From the following verse it is plain that this rest is that of Jesus Christ which He merited and entered after having finished His redemptive labors. "For he that is entered into his rest, he also hath ceased from his own works as God did from his."

Let us now periphrase this scripture. The author admonishes his readers to take heed lest they through unbelief come short of the promise: being left of entering into rest. To add strength to his warning he directs the attention of his readers to the fate of those who by reason of their unbelief fell in the wilderness. Thereupon the author asserts that, according to the divine declaration confirmed by an oath, those who hear do enter the rest. In view of the fact that the rest of Canaan had been entered by the generation following those to whom the warning is directed might inquire whether there remaineth a rest to the people of God. The anticipated question the author answers in the affirmative. There remaineth a rest to the people of God. He reasons thus: The believers do enter rest, presented (in the form of a type — the rest of Canaan) to the obstinate Jews who perished in the wilderness. The rest entered into by those who hear is not that which followed the completion of the works of creation, for these works were finished from the foundation of the world. The issuing rest had been entered by the Lord God. That preached unto the unbelievers in the wilderness was a promised good, still to be entered both by God and His people. This is the idea incorporated in the assertion: "although his works were finished from the foundation of the world." Thus a rest other than that of which the cessation of God's works of creation was the beginning was preached unto the Jews of the desert. Whereas God decreed that some (the elect — those who hardened not their hearts) should enter His rest; and whereas those to whom it was first preached (the unbelieving Jews) were shut out, God, after so long a time (four hundred years) says in David (to Israel): "This day, This day if you will hear His voice, harden not your hearts (but believe and enter into rest). Whereas this rest was preached to the people of Israel by the Lord God through the instrumentality of David it follows from the very nature of the case that it was not that of Canaan. For the rest of Canaan had long ago been entered into. To express ourselves in the words of the holy author: "If Joshua had given them rest then would he not have spoken of another day." Hence, whereas some (those who hear and harden not their hearts) must enter into a rest other than that which God entered after having created heaven and earth, and other than that having been given them by Joshua; and whereas it was not entered into by the unbelievers of the wilderness, it follows that a rest remaineth to the people of God. It is the rest which Christ entered after having completed his redemptive labors. This rest to which the believers fall heir at the return of Christ (the sabbatism of heaven) they now possess as a primordial good.

Let us now direct our attention to the Sabbath of creation. This rest began when God finished His works. It ended when man fell. Then it happened that the Almighty entered upon the performance of another great task, namely, that of executing His counsel of redemption. This is evident from the notices of Scripture. Immediately after the fall, God declared what He would do, namely, put enmity between the serpent and the woman (Gen. 3:15) or as the apostle Paul has it, reconcile all things unto himself by Christ (Col. 1:3). This accomplishment scripture repeatedly refers to as God's work. "I must work," says Christ, "the works of him that sent me" (John 9:4). And the author of the epistle to the Hebrews asserts that "He who entered into his rest ceased from his own works as God did from his." Now the works of Christ were at once God's works.

What was the measure of the rest of creation? Was it prolonged over a period of years? The sacred historian leaves the impression that the Sabbath of creation was of short duration. The events of Paradise seems to follow in close succession. The creation of the man and the woman and the naming of the animals by Adam are all events of the sixth day. Thereupon the sacred historian lets follow the event of the fall. Whereas God was contemplating another great work, why should He prolong the rest of Paradise over a period of many years?

Further, man's disobedience signified a cessation of rest on the part of God. It follows then that the fall must have been an event of a sabbath day. Whereas no good reason can be given why God should have prolonged the rest of Paradise it may be assumed that the fall was an event of the very first sabbath.

God, so one may read in Gen. 2:3, blessed the seventh day and sanctified it. Day is a word signifying a unit of time. Now time is the duration of the things created. The term day, then, must be regarded as a signification

of the things of that day, the finished works of God — the earth and its fulness.

The seventh day, these works, God blessed. The word bless when applied to God denotes a deep and abiding love for the object receiving the benediction. The word signifies, further, that upon these objects God bestows His love and by a volitional act on his part causes them to thrive and to prosper . He whom God blesses is made to dwell in the light of God's countenance. Having finished His works God smiles, as it were, upon the finished product. It is the delight of His heart, and that because it shows forth His own glory. That work is now blessed and kept in healthfulness upon the day in which God rested.

G. M. O.

RELIGIEUZE KARBONKELS

De tekst der beslissing, die rechter Fead van Michigan onlangs heeft genomen in het circuit court te Benton Harbor, Mich., inzake het rechtsgeding door den Staat Michigan gevoerd tegen de hoofden van het berucht geworden "Huis van David" aldaar, de dusgenaamde "Kolonie van Ware Israelieten," waarvan de leden door den sluwen en gemeenen Benjamin Purnell, en diens bijzit Mary, waren bijeen vergaderd als te behooren tot de "144,000," wie naar het lichaam en naar de ziel onsterfelijkheid en eeuwige zaligheid door zijn tusschenkomst werd geschonken, heeft nog eens weder, ook in de niet-kerkelijke pers, de aandacht gevestigd op de religie, op den godsdienst; en op de personen en sujetten die van de vonkskens in den mensch "door Gods genade overgebleven," van de onkunde en de lichtgeloovigheid van vele "christelijke" Heidenen, en verdwaalde mannen en vrouwen, gebruik hebben weten te maken tot hun eigen voordeel, ter voldoening hunner "geestelijke" ambities, of ook van hunne vleeschelijke lusten.

Bij "King Ben," die zich "de Zevende Engel" noemde; die als een Middelaar en Zaligmaker van zijn volk optrad; die zich als een god liet beschouwen en erkennen; kwam ten slotte het brutale bedrog en de drieste vuilheid van zijn ondernemen al te zeer aan het licht om langer onbesproken te blijven.

En het is een deugd te weten nu, dat hij ontmaskerd werd, en onschadelijk werd gemaakt voor het vervolg.

Maar alles samen genomen, weet men niet te zeggen, wat meer bevreemdt: de lange duur dat deze bedrieger en wellusteling zijn smerige praktijken kon volhouden en in de wereld rondgaan met zijn "Bijbelsche" propaganda en "Hemelsche" Boodschappers, òf de ongelooflijke domheid en onbegrijpelijke lichtgeloovigheid van vele menschen, die te goeder trouw en met eerbied voor hun "Redder" vervuld, al hun have en goed, hun lijf en ziel overgaven aan een doortrapten, slechten en luien kerel; die toch ook weer zekere kennis van het wonderlijke menschelijke hart moet hebben gehad, en goed moet hebben rond gezien in zekere kringen van het menschelijk bedrijf en leven, om zijn booze plannen zoo te kunnen uitvoeren.

En dat alles na zoovele eeuwen van Christendom, na duizenden jaren van "theologische" wetenschapsbeoefening, Bijbelverspreiding, en Zondag aan Zondag preeken en kerkgaan!

En het is niet alleen de afschuwelijke zaak van Benjamin en Mary Purnell die u, als ge den Heere vreest en Christus Jezus liefhebt, bedroeft en pijn doet en ergert, maar er bestaat zooveel van allerlei menschenvond op dit gebied, "kerkelijk" bedrog, en lage hartstochten in het godsdienstig leven, dat het u waarlijk niet moet verwonderen, dat Upton Sinclair eenige jaren geleden in zijn boek "The Profits of Religion" deze dingen terecht striemde en geeselde; al onderscheidde hij niet genoegzaam tusschen waren en schijngodsdienst, tusschen echt en valsch christendom; en al kent hij voor zichzelf niet de verzoening met God door het dierbaar bloed van Jezus Christus, den Zoon van God, den Middelaar Gods en der menschen. —

Er zijn al wat religieuze karbonkels opgekomen in de laatste tijden.

Er vertoonden zich heel wat booze zweren en kwaadaardige puisten aan het lichaam van het "christendom" in de vorige en de tegenwoordige eeuw, zoowel in Europa als in Amerika.

En nu mogen door het rijp worden van en opengaan dezer karbonkels heel wat vuil uit het lichaam worden verwijderd dat anders op een verschillende wijze de gezondheid misschien erger had bedreigd; het bewijst toch wel, dat er danig aanwezig was in het bloed en er veel kwade stoffen daarbinnen een uitweg zochten.

Naar ons inzien is Romeinen 1:18 tot 32 ook wel een beeld der waarheid van onzen verlichten en machtigen tijd!

Wie twijfelt ook onder Gods kinderen aan de eeuwige waarheid van het Woord des Heeren, al schudt de wereld ook sterk en plechtig soms het hoofd over ons?

Men moge al aanvoeren, dat elke eeuw hare zwart- en dwarskijkers had, alsmede "lamenteerende Jeremia's," hare "teekenen"-profeten en "oordeelen"-zieners (en wij willen DAT niet ontkennen natuurlijk), daarmede is niet gezegd, dat deze eeuw *niet* de kenmerken bezit van wat de heilige Apostel Paulus in zijn dagen reeds zag, en hij ons profetisch als teekenvoorbeeld in de perspectief opgaf.

En de waarheid van II Petrus 2 verzen 1 tot 3 zal ook heden ten dage door niemand die zijne oogen open heeft, en wijsheid verkreeg doordat hem des Geestes licht bescheen, in twijfel worden getrokken. —

Joseph Smith en Brigham Young onder de Mormonen; John Alexander Dowie en andere "Zionisten"; Mevrouw Blavatsky en Annie Besant; Mrs. Eddy en Mrs. White; Mrs. Katherine Tingley met hare Oud-Tibetaansche Boedhistische Theosofie, en Mrs. Aimee McPherson met haar "Four Square Gospel" tooverij; het Spiritisme van Elise van Calvar en van Sir Conan Doyle; het nieuwste optreden, als een moderne Elia en een Nieuw-

Testamentische genezer, van Dr. John Roach Straton te New York, waarmede de Stadsgezondheidsdirecteur ten slotte zich bemoeide; en zoovele andere vreemde verschijnselen en "gebeurens" meer, toonen onzes inziens overgenoegzaam aan, dat de waarschuwingen in Matheus 24:23 tot 26 vervat, en in Colossensen 2 vers 8 gegeven, nog altijd noodig zijn en raadzaam op te volgen voor die zich willen laten leiden door het onfeilbare Woord des Heeren. —

Het moge al waar zijn, dat de vrijmachtige God en Heere, geen beroemde theologische scholen noodig heeft, noch reuzen-universiteiten, om predikers zijner gerechtigheid en van Zijn waarheid te vormen en uit te zenden (en wij zeggen ook: Gode zij dank, dat dit waar is en recht!) daarmede is natuurlijk nog niet vastgesteld als een Gode welgevalligheid, en onomstootelijk bewezen, dat alle veertienjarige gladde jongens en zestienjarige knappe meisjes, naast gesjeesde schoolmeesters en verongelukte matrozen, of bekeerde balspelers en luie koeienhoeders, nu de ware geroepenen Gods zouden zijn en de heilgetrouwe profeten des Heeren! Dat lijkt er niet naar!

Waar in onze dagen voorts de schare, en de volkeren ook, zich gewilliglijk op maatschappelijk gebied laat kleeden in voor allen geldende en gepaste uniformen; bukken met vreugde onder het juk van welken speculant of goochelaar ook; roepen zelfs in hun vroeger afgeschreeuwde vrijheid en veelgeprezen onafhankelijkheid om dwingende dictators en knevelaars; daar is men op kerkelijk en geestelijk gebied vaak zoo ziekelijk en individualistisch mogelijk; en wil ieder zijn eigen zin en wil doordrijven en aan een ander ook wel opleggen; en vraagt niemand naar den band des Verbonds of handelt naar de eischen van de zichzelf verloochenende christelijke liefde.

Dat is ook een groot kwaad onder de zon, en een vurige karbonkel die de huid strak trekt en het vleesch doet branden; waardoor het geheele gestel wordt aangedaan, en de gansche constitutie pijn lijdt en smart.

En dan moet ge nog aan alle zijden oppassen niemand aan te raken, vooral niet de lijders aan bloedzweren onder de broederen en zusteren, die 't in hun "Calvinistisch" opgevoed en opgevuld hoofd eenmaal hebben vastgezet b.v., dat de romantische woestijnreizigster en Angelus tempel wonderpredikster een "lief kind van God" is, en een "zeer begenadigde heilsboodschapster"; en dat b.v. de Zeer Eerwaarde heer John R. Straton een zonneklaar bewijs is, dat de God van Elia nog leeft, en het woord van Jacobus nog van kracht is, voor allen die gelooven en in zichzelf de goddelijke kracht voelen om te heelen en te genezen de kranken naar het lichaam en naar de ziel!

De waarheid der Schrift verloochenen wij niet, noch trekken in twijfel wat het gewijde blad ons meldt van wondergenezingen en mirakelen, van gebedsverhoringen ook.

Doch dat geeft Dr. Straton nog niet het recht om zich voor zijn handelingen in de kerk te beroepen op wat Christus deed of Zijne Apostelen. —

Het zou onder ons zeker tot voordeel zijn en tot Gods eer als wij ons meer lieten leiden door de rechte kennis van het Woord, dat met ijdele menschen na te volgen die op hun gevoel drijven of zich een naam willen maken met extra-ordinarigheden.

Men zou er dan ook niet zoo licht toe komen om een medebroeder naar de hel te wenschen, zooals nog onlangs schrijver dezes door een naamloozen S. B. lezer naar de plaats der buitenste duisternis werd heengewezen als de "proper place" voor hem, omdat hij leugen en bedrog, die zoo groote schade hier ter plaatse hebben aangericht in het geestelijk en kerkelijk leven van vele belijders van des Heeren Naam en van de Gereformeerde, dus gezuiverde, religie; en die zooveel droefheid hebben gebracht in veler harten die het heil van Sion lief hadden; heeft aan de kaak gesteld herhaaldelijk in dit blad.

Nu is hij, ook in een andere positie, wel gewoon geraakt langzamerhand aan de vriendelijkheid van sommige leiders van hunne aanhankelijke doch blinde volgers en vriendinnen, die hem (den schrijver namelijk) hetzij in de wereldoorlogsjaren gaarne in boeien zagen geklonken, of ook tijdens den "Gemeene Gratie" strijd in de Chr. Geref. Kerk, liefst op een hooivork zouden genomen hebben en in het hellevuur geworpen; Zoo vurig lief hebben Gemeene Gratie dweepers "de waarheid" wel!

Sommige menschen schijnt het niet te kunnen schelen welk soort "job" zij hebben, als zij maar wat naar hun zin te doen hebben, hetzij dan als plaatsaanwijzer in een kerkgebouw of als "caretaker" op het "buitenverblijf" van Satan! Als hun "priester" dan maar kan voortgaan om ongehinderd te "misbedienen."

Doch "Alles sal rech kom," zooals een bekende Boerenleider in Zuid-Afrika vroeger het wel uitdrukte.

En ook deze "akkevietjes" krijgen wel hun rechte bestemming op den duur, al verteren andere vlammen dan bovennatuurlijke, hun treurig en kortstondig bestaan. — Maar het kromme mag niet recht worden genoemd!

De vrijmaking der vrouw op politiek gebied heeft, behalve op maatschappelijk terrein en voor het familieleven, ook op kerkelijk gebied demoraliseerende en ontaardende gevolgen gehad.

De vrouwkens, waarvan de Apostel Paulus aan zijn geliefden zoon Timotheus schreef (zie II Timotheus 3:6-9), zijn heden ten dage er nog wel, en overtalrijk meenen wij. Zij doen ook thans nog veel kwaad onder de christenen en met in de huizen te sluipen.

Men valt heden ten dage voor de vrouw, zou men zeggen, als men de loftuigingen leest in de nieuwsbladen met de vele prentjes van halfgekleede en niet-gekleede vrouwen en meisjes; het "mooiste meisje" van stad of staat of land wordt als een koningin gehuldigd; voor "een knappe verschijning" op het platform; voor streelende kunst en wereldsche schoonheid in de "kerk," doet men veel; naast den eerbied dien men voor het Kind heeft in onzen tijd;

hetzij dat "kind" een "high school" leerling is, of een zuigeling op den arm gedragen. En men weet niet, ook niet de "vereerde" vrouw en de "gekroonde" meid, dat men zich zoo diep verlaagt als het maar kan, alle ware vrouwelijkheid te grabbel werpt, en alle christelijke burgerschap met eigen Kruissoldatenmerkteeken door het slijk sleurt.

In plaats van Maria en Martha tot voorbeeld te stellen en dat na te volgen en op zijde te streven, is Izebel, de booze vrouw van Achab, en de verleidster in Openbaringen 2 vers 20 genoemd, de leerares die veler nasporing heeft en gunst.

Wèl mag onder ons het gebed tot God vermenigvuldigd worden voor de behoudenis onzer kinderen van ontzaglijk veel schoonschijnend kwaad en bederf in onzen tijd!

En wèl mogen de ouders waakzaam zijn aan alle zijden, en onderrichten en waarschuwen groote en kleine kinderen. Want de gevaren, niet alleen op straat voor dit tijdelijke en aardsche leven en lijf van jong en oud, maar veelmeer van de geestelijke onkundigheden, roekeloosheden, lichtzinnigheden, en boosheden zijn groot en talrijk.

De Heere is echter een Sterke Toevlucht.

Hij is machtiger dan al het geweld des Boozen en der volkeren.

Indien maar bij ons kinderlijk geloof wordt gevonden door Hem gewerkt, en door Gods Geest geleid. Oprechte vreeze en hartelijk vertrouwen door geheiligde kennis en verstand met Goddelijk licht bestraald gesteund en gesterkt!

En de kenmerken van de zaligsprekingen des Zaligmakers en Verlossers bij ons niet worden gemist!

Dan zullen geen booze zweren bij ons uitbreken!

Maar onze gezondheid zal rijzen als de middagzon!

G. V. B.

BOEKBESPREKING

NEVELDIJK — Uit het leven van godsdienstige dorpsmenschen door D. H. van de Vliet Wzn. (D. Hogenbirk Jzn). Derde druk. Drukkerij en Uitgeversmaatschappij Wed. C. Goudzwaard, Rotterdam, 1926.

Boven aangegeven boek werk werd ons onlangs toegezonden door de Uitgeefster om het te beoordeelen in ons blad; en wij willen dat zonder dralen en ook gaarne doen.

Want wij kenden dat boek sedert enkele jaren, en werden er door geestelijk gesticht en onderhouden, gezond vermaakt en verkwikt, en nuttig opgevoed.

In de Voorrede van dezen Schetsenbundel wordt gezegd, dat men den naam van *Neveldijk* niet op de kaart van Nederland zal vinden; maar terecht wordt er aan toe gevoegd, dat het dorp toch ergens bestaat, en dat de lezer er wellicht zelf heeft gewoond, misschien nog wel vertoeft, of ook kennissen van hem of haar daar hun domicilie hebben.

Deze schetsen zijn, gelijk gemeld wordt, aanteekeningen uit het "leven van godsdienstige dorpsmenschen," mededeelingen en verhalen, naar het leven geteekend en uit het leven genomen.

En men vindt, gelijk de lezer of lezeres van het boek zal toestemmen die eenigszins bekend is met de geestelijke atmosfeer en de godsdienstige weersgesteidheid in Nederland ("christelijke" seizoenen en dampkringen onder "ons Hollanders" hier te lande ook niet vreemd) — deze menschen ook evengoed in de *stedekens* en *steden* van het sterk theologische lage land aan de zee, waar het Calvinisme oudtijds tierde, naar beweerd wordt, dat in de 19de eeuw opnieuw in bloei schoot, volgens veler zeggen.

Hoe het zij, "Neveldijk" is een kostelijk boek, om nu ook eens dat veel door vele predikanten en kerkbladschrijvers geliefde en gebruikte bijvoegelijk naamwoord hier te bezigen; een echt christelijk volksboek; geen salon roman of ijdel rijke-lui's cultuur verhaal; maar een onder de kleine luyden "spelende" werkelijkheids weergave en licht- en schaduwbeeld.

Neveldijk beleefde in enkele jaren zijn derden druk. Een herziene en vermeerderde druk.

Wij kochten, naar wij meenen in 1925, den eersten druk hier, en genoten van het boek, telkens weder.

Dankbaarheid voor het genoegen door deze geestige en fijne pennevrucht van een Gereformeerd predikant ons verschaft, dreef ons eenige maanden geleden een helaas lang uitgesteld schrijven aan de Uitgeefster te doen toekomen, tevens aan het adres van den toen ons nog onbekenden auteur gericht.

Daarop volgde een antwoord van den anderen kant van den grooten, door vele schepen doorploegden en van menig vliegtuig overgesnorden, vijver die naar het legendarische eiland Atlantis werd genoemd; welk antwoord later werd gevolgd door de toezending van een exemplaar Derde Druk, om dat te bespreken in ons blad.

En wij zeiden reeds, aan het verzoek van de Uitgeefster gaarne te willen voldoen.

De Derde Uitgave, van 1926, "haalt" het van haar voorgangers in elk opzicht.

De bladspiegel bleef wel dezelfde, maar het aantal bladzijden vermeerderde met 10, doordat hier en daar de vroegere inhoud werd verbeterd en vergroot.

Ook werd het boek, behalve door genoemde aanvullingen, dikker door het gebruik van ander papier.

Het aantal schetsen, dertien in het geheel, bleef hetzelfde.

Voorts is de aankleeding van het boek, de boekband, van den derden druk, veel artistieker geworden en kleurrijker.

Zoo won het boek innerlijk en uiterlijk in waarde.

Met de derde oplage verscheen ook de ware naam van den schrijver op het titelblad.

Deze mag zich dan ook o. i. gerust en met open vizier vertoonen voor het publiek en in het tournooi van pennevoerders.

En wij herhalen hier, wat wij eerder hem privatelijk vroegen: Voorzie ons eens weer met zoodanige, welge-

slaagde kiekjes uit het leven van godsdienstige menschen uit de stad of van het platteland.

Wij hebben ze wel gekend en ontmoet van die miserabele, dusgenaamde christenen als Symen Donker; evenals ware, nederige, vrome zielen, gelijk het schuchtere en heerlijk-vrijmoedig gemaakte Mangelvrouwtje er een was; menschen zonder te veel en dwaas geprezen "higher education," maar wier nagedachtenis wij nòg eeren, en voor wie wij als "oneerbiedige" knapen (en welke jongen is eerbiedig naar het behoort van zijn zelven?) — alle respect hadden, en wier vriendelijk en ernstig woord door ons geduldig werd aangehoord; moeders die veel hebben geleden, veel gebeden hebben, veel strijds gestreden, maar die Jezus vurig en ootmoedig liefhebben en Hem "letterlijk" volgen, dagelijks haar kruis op zich nemende en Hem achteraan dragende. —

En o, die duistere typen van een turfschipper als Symen Donker, doorgaand bij het "Ware volkje" voor een buitengewoon gegrond Godskind, een "ruim staand" dorpelwachter, een zeer diep ingeleid christen, die op **zijn** wijze "oefende" en troostende(?) krankenbezoeken bracht bij de "spelonkie menschen," als er wat te halen viel namelijk; en waarbij zijn dusgenaamde zielservaringen en hemelsche stemmen, voor het Woord Gods golden bij de "vermagerde," zuchtende zielen, — hoe hebben wij ze in jonger dagen geschuwd en van ons afgeduwd; hoe was hun huiselijk en zakenleven niet in vierkante tegenspraak met de akelige vroomheid, die zij duur genoeg aan den man brachten!

Hoe werd door zulke menschen de "tale Kanaans" misbruikt; der Psalmisten en Profeten woorden nagewauweld en verminkt; en dat vaak onder het terdege zeer verzorgen van het "bedorven" vleesch, door b.v. het "als een goed kind" naar binnen slaan van "des Vaders spulletjes," viz., broodjes met ham of krentebroodjes, naast en in gezelschap van ettelijke kommetjes koffie of "sukelade," al naar de gelegenheid was en voorviel!

Hoe zien we weder voor ons die holsblokken van kerels als Klaas van Riet, die een "Symen" konden aanhangen als een geestelijk vader en zieleredder, beter gezegd, als een jonge hond zijn met hem spelenden meester, of als een klit van het veld blijft kleven aan de broekspijpen des mans.

Die Klaas van Riet, door de "onbekeerde" menschen van Neveldijk voor een luiwammes uitgemaakt, maar die toch nog wel zóó uitgeslapen was en "bij de pinken" om op de hofstee van de van Beverens, die welgesteld waren en een eenige dochter bezaten, telkens te komen "gezelsen," en dan het "Vriendje" voor te lezen, nl., de "Vriend van Oud en Jong" (van ons jonge Calvinisten weleer allerminst een vriend), een in zekere Gereformeerde kringen welbekend zoogenoemd christelijk, stichtelijk weekblad, dat den uitgever in het geheel geen windeieren lei. (Men moet zijn "Pappenheimers" maar kennen, zal de Leidsche "Groen" hebben gedacht, die met "Schipper Floor" arm en arm ging door het land, en zeer voor 't "goede" was en 't oude.)

Dat voorlezen kon Klaas toch zoo mooi uit het "Vriendje"! Daar had ie zoo'n gave voor!

En vooral als hij aan de rubriek "Varia" was gekomen, dan werden de boer en zijn vrouw er stil onder, en zette Keetje haar heimelijken afkeer van Klaas voor een poosje op zijde.

Want in *die* rubriek werd het lezend publiek van "Het Vriendje" op de hoogte gehouden van de schokkende gebeurtenissen op het wereldrond voorkomend, vooral in Amerika.

Voor Klaas was dit alles "wel meestal oud nieuws, nademaal hij alles reeds in de Openbaringen had gelezen. Het waren altegader oordeelen, die moesten komen, opdat de Schrift vervuld zou worden. Gelukkig toch, dat alles nog zoo ver weg was, vonden moeder en dochter."

Evenwel, Klaas profeteerde, dat het toch ook over Neerlands volk zou komen, en dat dan Neveldijk niet zou gespaard blijven.

En dat het oordeel nog niet zoover was gekomen, och, dat kwam alleen, doordat er in Nederland en in Neveldijk nog "een volkje" was, dat verstand van kermen had gekregen; dat waren "de kurkjes" waar land en volk nog op dreven. Maar, o, die toekomst!....

En de beschrijver van Neveldijk's godsdienstige menschen licht ons dan verder in, dat vrouw van Beveren een zuster had, die naar Canada was verhuisd. Het wilde haar maar nooit loslaten, dat haar zus met die verhuizing "uit den weg" was geloopen.

Als Klaas dan bezig was om "Varia" op zijn manier te belichten met het laatste Bijbelboek, kwam die gedachte altijd bij haar boven.

En dan informeerde zij of Varia, waar al die erge dingen gebeurden, ook dicht bij Canada lag; Klaas zou het wel weten, want Klaas wist immers zooveel van de kaart!....

En zoo genoot vrouw van Beveren van Klaas, maar zonder beving was deze verheuging toch niet."

Nu, Mooie Keetje, die, toen haar ouders gestorven waren, niet beter meende te kunen doen, dan met Klaas maar te trouwen, "omdat de weg zoo lag"; en die vanzelf voor Klaas de mooie hofstee meebracht toen, heeft in haar huwelijksleven wel ondervonden, welk een "lief kind van God" die luie lammeling van een Klaas was, en een zelfzuchtig wezen!

En ook welk een "troost" een vriend als die "diep doorgeleide" Symen kon aanbrengen, toen hij haar, de vrouw van Klaas, na de bevalling van haar zevende kind, en zij nog maar pas drie dagen kraams, hoorde zingen van "God heb ik lief"; en hij toen de arme moeder een geestelijke aframmeling gaf, die, ook naar het lichaam, ondermijnend was voor de naar God bedroefde en op Christus hopende vroegere "mooie," maar nu gansch afgetobde Keetje.

Doch, lees zelf, waarde S. B. ondersteuner of helper, de geschiedenis maar na in de vierde en vijfde schets van het leerzame boek.

Die ziekelijke, lijdelijke, Gods Woord misbruikende (wijl niet verstaande en nimmer in ootmoed dierbaar ge-

acht) beproefde praters onder de "spelonkie menschen" hebben ook wij wel in ons leven ontmoet, hetzij in het oude vaderland of in ons tegenwoordig "land der vreemdelingschappen."

Ze leven nog wel hier en daar; op de klap loopend en "den efod" dragend op hun manier; zich zelf verhoovaardigend ondanks voorgewende "doemweerdigheid"; en meer dan één waarlijk bekommerde ziel tot een struikelblok zijnde en een hinderpaal op den weg naar den hemel.

Hun leven als echtgenoot en vader laat vaak veel te wenschen over, en staat dikwijls in omgekeerde verhouding tot de vroomheid die zij zeggen te bezitten. In het herhaald door ons gelezen boek van D. v. d. Vliet, Wzn., komen behalve genoemde typen, ook predikanten voor en ouderlingen, oefenaars en domineesvrouwen, stadmenschen naast dorpsmenschen over welke de verhalen gaan, stoelenmatters en schoenmakers, schoolmeesters en turfschippers, godvruchtige harten en nare veinzaards, diakenen en menschen van "de bedeeling", geestenproevers en àlbevitters, "lieve-Jezus" babbelaars en Sinaïtische donderaars, een morsige lomperd en een superkraakzindelijke Jaantje Stijsel; een vrekkige baas Haalman die ouderling is en ook huisjesmelker, en een "nooit pratende" maar met iedereen overhoop liggende vrouw Klapwijk. — Roerende tooneeltjes komen u tegen in het werk, naast botsingen die u ergeren. De lektuur en het wedervaren van meer dan een predikant in hunne gemeenten en hunne gezinnen, en de plaats dier leeraren in 't hart en den mond van kerkgangers en "spelonkie menschen" zullen niet voorbij uw geest gaan, zonder dat ge even een knik van bekendheid geeft met uw hoofd, of ook een hartgrondig "Ja, zoo gebeurt het wel" luid op zegt in den kring uws gezins.

De schrijver bezit zeer zeker de gave van vertellen, van smakelijk onderhoudend vertellen, levendig schilderen.

Echte humor kruidt het boek, en doet u soms onder tranen door uw gelaat vertrekken tot een lach.

Terwijl ge voorts niet anders kunt, als ge ten minste een geloovig christen zijt, dan deernis te gevoelen met de arme menschen die door den temenden, fleemenden, en kwakzalverenden Sijmen worden gemarteld en vermoord.

De figuur van Hein de Mat daarentegen, en zijn scherpzinnig opmerken, zijn rondborstig spreken, zijn voor velen soms in raadselen gehulde filosofie, heeft uwe sympathie, en lachend geeft gij uw toestemming en goedkeuring voor zijn kritiek, die soms aan grove doch rake houtskool trekken doet denken of aan de moderne linoleum "sneden", die immers ook wel eens een keer doorvloeien, als de inkt wat dun is.

De schrijver heeft een echte kunstenaars visie op de menschen van zijn levenswegen en omgeving gehad.

Zonder in de uitersten van de moderne en supermoderne artiestenopvattingen en scholen te vallen, heeft hij met groote kunde het omringende en hem treffende leven met de pen op het papier "afgetrokken". —

Of het boek ook literarisch schoon biedt?

De auteur trad niet op met de pretentie belletrie te bieden.

Sleschts wilde hij verhalen van zijn ontmoetingen en ervaringen met bepaalde menschen van aangeduide soort; en wat zijn camera opnam als hij zijn geestelijk landschap doorwandelde en met kennersoog bezag, ontwikkelen en fixeeren.

En dat heeft hij "slecht en recht" gedaan, grootgeestig en goedmoedig, niet zwaar van tong zijnde, en in gemakkelijken vorm.

Neen, wij hebben geen kritiek.

Wij vleiden ook niet.

Wij gaven reeds eerder aan schrijver en uitgever privatelijk onze bewondering en dank voor het ademverruimende en geestverfrisschende werk te kennen.

Zeker, er bestaat in de letterkundige wereld wel meer iets van dien aard en trant van vertellen en schetsen.

Maar deze dorpsmenschenkiekjes zijn toch weer wat anders en eigens. De wijze van zeggen daarin is pittig en keurig beide. En ge behoeft bij het lezen dezer "huiselijke" en innige karakterprenten u niet uit te rekken boven uwe macht, noch te verplaatsen met moeite in een kring, waarvan ge weinig afweet en die u niet lief is.

Des schrijvers eigen ware naam doet u denken aan den auteur van "Om de Kunst", "De kinderen van A Quadraat", en enkele andere leuke vertellers meer.

Toch is deze bundel schetsen uit een wereld van dorpelingen, die, terecht of ten onrechte, godsdienstig willen heeten, weer heel wat anders.

De Heer "Van der Vliet" kent niet alleen de ligging en het dialect van de "spelonkiemenschen" en het zielebeweeg van anderen uitnemend goed, maar zijn woordkeus daarbij is Gereformeerd, modern, rijk en jeugdig; zijn stijl krachtig en los.

Kortom, alles werkt o. i. samen om vreugde te genieten met het lezen en opnieuw nagaan dan van deze dan van die prent voor u gekleurd hier. Die nu meent, dat hij zondigt en "Gods oogappel" aanraakt, wanneer hem de zonden en verkeerdheden van dusgenaamde vrome en bekeerde menschen, die toch zoo groot kwaad doen aan de waarheid en die zooveel leed berokkenen aan zielen die dorsten naar God als het schreeuwende hert naar de waterstroomen, duidelijk worden gemaakt, die moeten dit boek maar niet lezen. Zoo iemand ergert zich natuurlijk aan de waarheid ook van dit boek, omdat zijn oog boos is en zijn hart verkeerd. Maar hij wiens schat is in den hemel en niet op aarde, ook niet bij vrome menschen in waarheid of in schijn, en wiens God de Heere is, die Zijn eenigen en geliefden Zoon niet heeft gespaard, maar heeft Hem overgegeven opdat een iegelijk die in Hem gelooft het eeuwige leven hebbe; en die den Heiland kent die daar roept: Komt allen tot Mij die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u ruste geven. Want Mijn juk is zacht en Mijn last is licht"; die zullen door deze schetsen gesticht worden, leering er uit putten, genoegen er van smaken; en Gode dankbaar zijn ook voor de wedergave van dit stuk uit het volle menschenleven, dat altoos interessant is, vooral als het Gode gewijd is, of zich naar God noemt.

Telkens eens de werking van licht en schaduw op het gebied van het godsdienstig leven van dorps- en stadsmenschen te zien, en de afbeelding dan te vergelijken met het origineel dat Gods Woord u geeft te aanschouwen, zal volmakend werken en God verheerlijkend.

Wij wenschen *"Neveldijk"* in vele handen.

En verlangen naar een voortzetting dezer schetsen.

G. V. B.

GEDACHTENWISSELING

Rock Valley, Nov. 30, 1927

Waarde Ds. Hoeksema!

In verband met de Drie Punten, aangenomen op de Synode van 1924, kom ik tot u met het volgende verzoek:

Ik ben lid der Chr. Ger. kerk te Rock Valley, Iowa, en het is naar mijn meening zoo gesteld, dat er nog nooit iemand is geweest die eens uiteengezet heeft wat toch eigenlijk de genade is die God bewijst aan de verworpenen in de prediking des Evangelies.

Ik heb tweemaal een commissie gehad van mijn kerkeraad, die, nadat ik hen had gevraagd of ZIJ mij dat niet eens even konden duidelijk maken, ten antwoord gaven: "Neen, Lems, dat kunnen wij niet."

Nu kwam Ds. Geerlings met een ouderling op huisbezoek, en ik heb aan mijn Ds. gevraagd, of hij dat niet eens wilde probeeren. Hij gaf mij ten antwoord, dat het duidelijkste bewijs te vinden is in Hebreën 6, verzen 4, 5, 6 en 7. En Judas 1 vers 4. Ds. Geerlings zeide, dat het daar toch zeer duidelijk staat. Op mijn vraag, of hij dat dan eens uiteen wilde zetten, welke ik driemaal gedaan heb, kreeg ik telkens ten antwoord: "Ja, dat is het, zooals het daar staat."

Maar dat blijft maar duister voor mij en ik zou graag willen weten of u dat niet eens duidelijk uiteen wilde zetten in de Standard Bearer. Als het dan zóó is als het er staat, wat staat er dan en als het er dan niet staat, dat het genade is, maak dan eens duidelijk wat er wél staat, want licht is in dezen zeer gewenscht. Ik vraag u dit niet, omdat ik achter Ds. Geerlings' rug om eens iets in het publiek wil zeggen, want ik heb hem verteld, dat ik u zou vragen en dan kan hij ook wel eens met u van gedachten wisselen.

U bij voorbaat dankend voor de moeite,

Uw broeder in Christus,

BAS LEMS

Note voor broeder Lems.

Uw brief kwam een beetje te laat om er in dit nummer nog een antwoord op te geven.

Ik ben echter blij eens iets van u te hooren en ik hoop in het volgend nummer met een antwoord u te kunnen dienen. Het zou metterdaad mooi wezen als uw leeraar eens wilde wisselen van gedachten. Ik geef hem bij voorbaat reeds mijn verzekering, dat hij met alle liefde ruimte daarvoor beschikbaar zal vinden. H. H.

III. THE GLORIFIED SAVIOUR IN THE MIDST OF THE CANDLESTICKS

Text, Rev. 1:9-20. I, John, your brother, and partaker with you in the tribulation and kingdom and patience which are in Jesus, was in the isle that is called Patmos, for the Word of God and the testimony of Jesus. I was in the Spirit on the Lord's day, and I heard behind me a great voice as of a trumpet saying, What thou seest write in a book and send it to the seven churches: unto Ephesus and unto Smyrna and unto Pergamum and unto Thyatira, and unto Sardis and unto Philadelphia and unto Laodicea.

And I turned to see the voice that spake with me. And having turned, I saw seven golden candlesticks; and in the midst of the candlesticks one like unto a son of man, clothed with a garment down to the foot and girt about the breasts with a golden girdle. And his head and his hair were white as white wool, white as snow; and his eyes were as a flame of fire; and his feet were like unto burnished brass, as if it had been refined in a furnace; and his voice as the voice of many waters. And he had in his right hand seven stars; and out of his mouth proceeded a sharp two-edged sword: and his countenance was as the sun shineth in his strength.

And when I saw him I fell at his feet as one dead. And he laid his right hand upon me, saying, Fear not, I am the first and the last, and the living one and I was dead, and behold, I am alive forevermore, and I have the keys of death and of Hades. Write, therefore, the things which thou sawest, and the things which are and the things which shall come to pass hereafter; the mystery of the seven stars which thou sawest in my right hand and the seven golden candlesticks. The seven stars are the angels of the seven churches: and the seven candlesticks are seven churches.

Thus far we studied together the general introduction of the book of Revelation, or its superscription and the introduction of the apostle John, who received this revelation; the former telling us of the contents and nature of the book, the manner in which it reached the church, and the practical purpose of the book; the latter consisting of a significant salutation to the churches, a glorious adoration of the Lord Jesus and a most solemn assurance of His coming in glory. Now we are approaching the main body of the book itself and the numerous visions and varied revelations it presents to our consideration. In the text quoted above we have the beginning, the first part of the first vision, a vision that extends from the ninth verse of the first chapter to the end of chapter three. It really contains two main parts. First it calls our attention to the vision of the glorified Christ walking in the midst of the golden candlesticks and commissioning John to write in a book the things he saw; and secondly it contains the sevenfold message which John must deliver to the seven churches of Asia. In our text we find the former, namely the manifestation of the glorified Christ in relation to His church as well as in connection with the things that must shortly come to pass. It is preceded by an explanation of the circumstances under which the vision was received by John. Even as the prophets of the old dispensation were wont to give a rather elaborate description of their calling to the prophetic office, so John in our text tells us how and under what circumstances he first received the revelation

of the future. He was on the lonely little island of Patmos, a forsaken little isle, rocky and bare in the midst of the sea, not far from the coast of Asia Minor. He tells us that he was there on account of the Word of God and the testimony of Jesus. This may imply that he was sent there to preach the Word of God and be a witness of the Name of Jesus; or it may mean that he was there for the very purpose of receiving the Word of God in the form of this book of Revelation; or it may signify that he was banished as an exile by the power of the world for the sake of the Lord and his testimony. The last mentioned possibility would seem most probable and acceptable. In the first place, this is the most natural significance of the phrase: "for the Word of God and the testimony of Jesus." Most generally this implies the idea of true martyrdom. In the second place, this seems to be implied in the manner in which John introduces himself, namely, as the brother and partaker with the church in the tribulation and the kingdom and patience which are in Jesus. This would seem to imply that the time of this writing was a period of persecution for the church of Christ, and that John, partaking in the general tribulation and persecution of the church, was banished to the isle of Patmos. And, in the third place, this would harmonize with the records of secular history, which informs us that about this time the power of the world in the person of the emperor Domitian raged with fury against the followers of Jesus, the despised sect of the Nazarenes. And, therefore, we conclude that John was on the island of Patmos, about the year 95 or 96 A. D. as a martyr for the name and the testimony of Jesus his Lord.

But the Lord, who is Prince of the rulers of the earth and causes also their counsels to work together for the good of His church had different plans. And though the worldly power had exiled the aged apostle with a view to silencing forever his faithful testimony, the Lord transformed his lonely and secluded isle into the spot that served as an oracle for the revelation of one of the most beautiful and important parts of Holy Writ. Without any doubt this island of the apostle's exile, where nothing but wild nature surrounded him from day to day, where he could witness the terrible symbolism of the restless sea, listen to the monotonous music of its waves beating the rocky shores of his abode, where, moreover, he could obtain an unobstructed view of the heavens and his observation of the four corners of the world was arrested only by the horizon, this forsaken abode was undoubtedly naturally fit to be the scene of the prophet's visions and revelations, offering a natural background for these revelations and visions, and being conducive to make the apostle susceptible to receive them. There, then, John was, and he tells us that he was in the Spirit on the Lord's day. By the day of the Lord in this connection we must not understand the final day of judgment, for although the term is applicable to that day as such, this interpretation is by no means in accord with what immediately follows. Much more natural it is to accept that by the Lord's day John refers to the day of the Lord's resurrection, the first day of the week, set aside as a day of special worship and consecration to take the place of the old dispensation seventh day sabbath. And when John tells us that he was in the spirit we must not think of the Holy Spirit, for that would have but little sense; but rather must we understand that he was in a state of prophetic, spiritual ecstasy, so that as it were he was separated from the world of sense and prepared to receive the vision of spiritual things. For we believe that in the visions which the apostle is privileged to see in the future there is actually something objectively real. It was not entirely subjective, not merely consisting of spiritual states of the seer, but the object that was presented to his view was of such a nature that mere material eye could not perceive, and that, therefore, a translation in the spirit was necessary to prepare John to see. In this state, then, of prophetic ecstasy, John tells us that he hears a voice, instructing him to write what he sees in a book, and send it to the seven churches that are mentioned by name. And when he turns "to see the voice that spake with him" he beholds the vision of:

THE GLORIFIED SAVIOUR IN THE MIDST OF THE CANDLESTICKS.

Let us consider:

I. CHRIST AS THE EXALTED PRIEST-KING.

II. THE CHURCH HIS GLORY AND PROPERTY.

III. HIS MESSAGE OF COMFORT TO JOHN AND THE CHURCH.

I. It will be observed immediately that in this vision there are two elements. In the first place there is the element of the golden candlesticks, of which it is most natural to assume that they were standing in a circle around the Saviour; and in the second place, there is the vision of the glorified Redeemer Himself, whom John describes in detail. To begin with the latter, what a wonderful appearance He is! On the whole He made the impression of a being, overwhelming in glory and brightness of appearance, for He was as the sun shineth in his strength. It is only after John has become somewhat accustomed to the glory of this wonderful being, that he is able to describe some of the details of the vision. Gradually he begins to notice that this being presents the general appearance and likeness of a son of man, of a human being. His head and His hair, so he notices further, were white as white wool, as white as snow. Out of his mouth proceeded a sharp two-edged sword and in his right hand He held seven stars. His feet were like unto burnished brass, his eyes reminded one of flames of fire, while his voice was like the roar of the mighty waves beating against the shore, when the storm sweeps them into fury. His garments consisted of a long robe, stately and majestic, rolling down to the feet, and about the breast He wore a golden girdle, glittering in

the general brightness and glory of His appearance. Such is the general description of the vision. And we ask naturally, What is the significance of this marvelous appearance?

In order to arrive at a correct interpretation of the whole it will be necessary first of all to make careful study of the details in the description, that then we may combine them into their proper synthesis and obtain a conception of the whole. Certain it is from the outset, that here we have the appearance of the Saviour from a certain definite point of view. The vision has a specific meaning, means to present the Son of Man in a definite light, and every detail of the vision must undoubtedly serve to emphasize that one particular idea. The outstanding features we may take as our starting point in explaining the vision. First of all it cannot but impress us immediately that this glorious Being is described as "one like unto a son of man." The expression is familiar to us all, for Jesus was fond of that name during the days of His public ministry on earth. But not only from the lips of the Saviour Himself have we listened to this wonderful Name, but also in the Old Testament we already meet with the same phrase "son of man" and "one like unto a son of man." The expression as it occurs here is most probably derived from Daniel VII:13, 14. There we read: "And, behold, there came with the clouds of heaven *one like unto a son of man,* and he came even to the ancient of days, and they brought him near before him. And there was given him dominion and glory and a kingdom, that all the peoples and nations and languages should serve him. His dominion is an everlasting dominion, which shall not pass away, and his kingdom that which shall not be destroyed." If we compare this passage with the one before us and remember that the phrase "one like unto a son of man" finds its origin most probably in the portion quoted from Daniel, the following inferences seem perfectly justified. First of all we observe that in this phrase we have a reference to the Lord from the point of view of His human nature. He was truly man, and as such He was also called the Son of Man. That in the vision He is not definitely called the Son of Man, but described as one like unto a son of man, makes no difference. John surely does not mean to infer that He was no man in reality and that He only resembled man. The form of expression must rather be attributed to the overwhelming, even stupefying glory of His appearance. Because of this glory it is only gradually that John beholds the general appearance of a human person and that he expresses himself in these words: "one like unto a son of man." In them, therefore, we have a special reference to Christ as the Son of Man, to Him from the point of view of His human nature, as the human Servant of God. However, and this is our second observation, the same comparison with the passage from Daniel leads us to surmise that He does not here appear as the Suffering Servant, but as the Glorified King, that has already entered into His inheritance and received His kingdom from the Father. In Daniel VII it is exactly His glory and dominion that is connected with this phrase, "one like unto a son of man." In that passage the prophet describes him as approaching the Ancient of Days for the purpose of receiving his everlasting dominion, for Daniel could but see this glory as still being future. But here on Patmos the vision speaks of the realization of the prophecy of Dan. VII. Naturally so. Already the one like unto a son of man had approached the Ancient of Days at the moment John receives this vision; already the suffering Servant had obeyed even unto death, had entered into His heritage from Jehovah, had risen to glory, had been exalted to the right hand of Power; already He had received his everlasting dominion. And, therefore, as such He here appears, as the King in glory, having received His dominion from the Ancient of Days. And in the third place we draw the inference from a comparison with the passage in Daniel, that He here appears as being authorized and powerful to judge. When Daniel beholds Him judgment is about to take place; it is just before the judgment is begun that the Son of Man receives His dominion and power. And, therefore, comparing the two passages from Daniel and Revelation 1, we come to the conclusion that the Saviour here appears in all His glory and power and authority as King-Judge.

As a second striking feature we may call your attention to the whiteness of his head and hair. We point to this feature now because also in this description there is an unmistakable reference to the portion quoted from Daniel VII. In the ninth verse of that chapter we read: "I beheld till thrones were placed and one that was an Ancient of Days did sit: his raiment was white as snow and the hair of his head was like pure wool." The reference is clear. The whiteness of the hair is becoming the Ancient of Days and is symbolic of eternity. And, therefore, when our text speaks of that same feature in conection with the King-Saviour, it refers to Him in His divine nature, for as such He is the eternal One. In Daniel the Ancient of Days is not the one like unto a son of man but God; here, however, it is the saviour that is described in these terms. The difference, therefore, is that in Daniel the Son of Man and the Ancient of Days are two separate persons; while in our passage they are represented as one. And again this difference is fully in harmony with the difference in dispensations. When Daniel wrote the Word had not yet become flesh, when John received his vision the Incarnation had been realized. God and man. divine and human nature had been united in One Person, the Person of the Son of God, and the Ancient of Days could therefore appear in the vision as being at the same time the "one like unto a son of man." The two visions of Daniel have here merged into one; Christ is here presented to our view as being both the Son of Man and the Ancient of Days — God and yet man, divine and yet truly human, infinite and yet finite, and then from the point of view of being the King-Judge. The vision before us pictures the God-man as the glorious King that has entered into the heritage from

Jehovah, that has received His dominion, everlasting and imperishable, authorized to judge and to realize the completion of his power and dominion.

In the light of this general observation it will not be difficult to comprehend the rest of the symbolic details in the vision. In the first place let me ask your attention to His eyes like a flame of fire. This refers in the first place to the penetrating omniscience of this mighty king especially in relation to the things of the kingdom of satan. The kingdom of evil is a kingdom of darkness and those that love iniquity love the secrecy of darkness. Over that evil world, and over every evil thing this glorious Son of Man shall sit in judgment and his judgment shall be final. Nothing shall escape His attention. No evil deed or thought or plan, no wicked device shall remain hidden, for his eyes, flaming like fire penetrate the darkest corner of the kingdom of evil and bring to light every hidden thing. Under the glare of these eyes every hidden thing is clearly exposed. Besides, they are also symbolic of His holy wrath. As they expose and bring to light the hidden things of wickedness, they sparkle with just and holy anger and prophecy revenge and punishment upon the evil-doer. Somewhat the same idea is expressed in the symbolism of His feet. They appeared like burnished brass as it were refined in a furnace, the text tells us. Also this feature adds to the general impression that here we have the vision of the Saviour as the great King-Judge. With these feet, like burning fire, He will tread down the enemies of His kingdom and treading them down He will consume them in His wrath. We further notice that his voice is as the voice of many waters, surely, not the monotonous and soft murmur of the quiet sea, but the roaring tumult of the storm-swept deep, when wave after wave breaks against the rocky shore of John's solitary prison-island. It is the voice as of thunder, the voice of power, the voice of wrath becoming the mighty Judge of the world that here appears before the apostle whom Jesus loved. And lastly our attention is called to the sharp two-edged sword that proceeds out of His mouth. The sword in Scripture is symbol of authority in the first place. In Romans XIII the apostle Paul says of the powers that be: "but if thou do that which is evil be afraid, for he beareth the sword not in vain: for he is a minister of God, an avenger for him that doeth evil." And, therefore, in this symbol of the sword we have again an indication of the power and authority of Christ as the King-Judge, whereby He maintains Himself and His sovereignty over against the wicked evildoer and opponent of His Kingdom. Evidently, however, the power or sword whereby this King will maintain Himself and punish evil-doers is merely the power of His Word. For in the first place we read in scripture of the Word as being a sharp two-edged sword, and in the second place in our text the sword proceeds out of the mouth of the Judge. All these details, therefore, corroborate the general impression received at the first, that the Saviour here appears to John as the great and mighty King and Judge, that possesses power and authority both over His church and over the world that opposes His people and kingdom.

But there is still more. The vision, evidently, does not present Jesus as the great King only, but also as the High Priest busy for us in the sanctuary. This latter idea is expressed in His apparel, for He is clothed with a garment down to the foot and girt about the breasts with a golden girdle. The old-dispensational High Priest wore a long robe or upper coat called the robe of the ephod. It is evidently in this long high-priestly garb that the Lord manifests Himself to John in this vision. The fact that the garment is pictured as hanging down to the foot indicates that he is not ready to bring sacrifices of blood. The great sacrifice has been brought and finished. On the other hand, the fact that He still wears the golden girdle indicates that, although the bloody offering has been finished, yet this High Priest is engaged in active ministration in the temple. The Old Testament High Priest would wear that girdle only as long as he was actively engaged in the ministration of the sanctuary; immediately after his work was finished he would lay it aside. And thus we obtain a beautiful picture of the Lord and Saviour, as He has indeed, principally finished His work on the accursed tree of Golgotha, yet is still busy as our High Priest and Intercessor to represent our cause with the Father. Some have found a point of difference with the Old Testament high priest in the detail that the Lord appears with the girdle about the breasts, but this does not seem to harmonize with the facts. The high priests as well as the common priests wore their girdle about the breast and not about the loins. But a real point of distinction is that in the vision our High Priest wears a girdle of gold while the ordinary girdles of the high priests were of fine twined linen and purple and scarlet, the golden glitter of the girdle here once more reminding us of the royal character of this High Priest.

Thus the picture is complete. The Saviour appears in the vision both as the mighty King-Judge and as the great High Priest in the sanctuary. As the King-Judge He is pictured before us when John describes Him to us as the One like unto a son of man and the ancient of days, whose head and whose hair are white as pure wool, white as snow; whose feet are like burnished brass refined in a furnace and whose eyes are like a flame of fire, while a sharp two-edged sword proceeds out of his mouth and His voice rolls as the thunder of many waters. And as our High Priest He stands before us when we pay attention to His long priestly garb indicating that His sacrificial work is just finished, while He is still busy in the sanctuary of our God as is indicated by the golden girdle about the breasts. As King-Judge He rules and guides and guards His church throughout the ages, makes His people a kingdom and priests unto His God and Father, protects them and is their defense against the enemies. As Judge He shall separate the tares from the wheat, root out all evil and all that loves darkness and give the reward of grace to all His faithful

people. But He is also the King-Judge of all the world, for He is the Prince of the rulers of the earth and controls all things. Nothing can prevail against His power, nothing can evade His authority. It may seem often in this dispensation that Satan is the highest sovereign of this world, more than a semblance of power and external show this devil-reign is not. Reality is that Christ is Sovereign. He has dominion which is everlasting and perisheth never, a dominion to which all that are in the earth and in hell must absolutely submit. He shall judge the nations and all the enemies of His kingdom and people He shall tread down by those mighty feet, flaming and glaring like burnished brass refined in a furnace. O church of the King, behold Him in all the glory of His mighty appearance and let it inspire you with strength and courage to be faithful unto death. As He appeared on Patmos so He stands before you today! Still He stands there as your High Priest, remembering you continually before His Father in the sanctuary above. Still He stands there as your mighty King, in the midst of trouble and confusion, in the midst of tribulation and distress, leading and guiding you, controlling your enemies, protecting and guarding you against all that is evil till the day of His coming. Look upon that mighty King of yours in times of persecution, when the world hates you because of the Word of God and the testimony of Jesus. Look upon Him and let it be an incentive to confess His most glorious Name even when all that is in this world seems against that Name and those that confess it! Look upon your faithful High Priest; let that long robe waving down to the feet of your Saviour assure you that your guilt is removed and your sins are all forgiven! Let the golden girdle be the symbol of your boldness to enter into the sanctuary above, where He is interceding for His people, praying for the Bride He loves! Daughter of Zion, behold thy King and be comforted in the midst of wars and rumors of wars! He is thy strong Deliverer! Surely, He will do justice upon earth and establish His kingdom everlastingly and no power on earth or in hell is able to prevent the completion of His glory.

II. But we must hasten on. For not only of the great King and High Priest does our vision present a picture, but also of the church that is His property and glory. This church is presented to us as the seven churches that are in Asia, as the golden candlesticks in the midst of which the King is walking, and as the stars that are in His right hand. Throughout we feel that here we have symbolism that must be understood would we understand the significance of the whole. First of all it may occupy our attention that repeatedly there is mention of the number seven. There are seven churches to which John must write, there are seven candlesticks in the midst of which the Saviour is walking, there are seven stars in the right hand of the King. And as we have discussed before, there are also seven spirits that are before the throne. Seven is not the holy number, for that can be said only of the number three, the number of the Trinity. But seven is the symbol of the completion of all that God does in time to realize the glory of His Name through the completion of His kingdom. It contains the numbers three and four, the number of the Godhead and the number of the world. At the same time it is the number of the hallowed day, the climax and completion and consecration of all the works of God. It, therefore, is the number of completion especially with a view to the glory of the kingdom. For the same reason it is used to denote the fulness and completion of the church of Christ as His Body and Kingdom, and that both as to its existence at any period of this dispensation as well as to its finished whole at the end of time. Throughout the ages seven is the number of the fulness of Christ's Body. Hence, when John is commissioned to write to the seven churches that are in Asia, these seven churches no doubt actually existed at his time. They are no mere fiction, but historical churches. Only seven are chosen, because in this number there is a symbolic indication of the church of Christ in general; and these special seven congregations are chosen because they were undoubtedly prepared by Almighty God through Jesus Christ so that they might constitute together a picture of the church in general, as it exists in this dispensation with its perfections and defects, its strength and weakness, its features of commendation and of rebuke. And thus it is also to be explained, that in the sevenfold message, addressed to the seven congregations in Asia not only they but also the entire church of all climes and of every age is pictured and admonished, blessed and threatened with the judgments of the Great King. It is especially through the employment of the number seven that we are in a condition to realize: the message to the seven churches is a universal message to the church of all ages, concerns us as directly as it did the churches of Asia.

In the second place the church is symbolized in the figure of the seven golden candlesticks, standing most probably in a circle around the appearance of the Saviour. By this symbol we are, of course, immediately reminded of the seven-shafted candlestick that was found in the Holy Place of the old testament temple. In that holy place there were found the altar of incense, the table of shewbread and the golden candlestick. The last mentioned piece of temple-furniture consisted of a perpendicular shaft, with three arms on each side all bending towards the shaft in the center. The lamps of this candlestick had to be kept burning continually, every night and all through the night, symbolic of the fact that Israel was the light of God shining in the darkness of the world to the glory of its covenant Jehovah. Here, in our text, as Jesus Himself explains they are a symbol not of the people of God of the old dispensation for they had served their purpose in history, but of the church of the New Testament day. These seven candlesticks symbolize the church as the light in the world, they visualize the words of the Lord to his disciples: "Ye are the light of the world." A light, the light of the world the church is

not because she possesses light in herself, but because of her communion with her Head, Jesus Christ, through the Spirit. And, therefore, she is called to let her light shine to God's glory in the midst of the world and in every sphere of life. We may notice further that there are two points of difference between the golden candlesticks in our vision and the lamps in the holy place of the old testament sanctuary. In the first place it may be observed that the seven shafts of the latter all stood in a straight line, while in our vision the seven candlesticks are evidently standing in a circle around the figure of the Christ, beautifully symbolizing a characteristic difference between the two dispensations. The church in the old dispensation was confined to Israel from the time of its calling. But in the new dispensation the church has become universal, gathered from every nation and tribe and tongue. The church now sheds its light not within the narrow limits of one single nation but to the remotest regions of the earth. And secondly it may also be noticed that in the figure of the Old Testament candlestick there was a visible connection between the various shafts or arms of the lamp, while in our vision the connection is an invisible one, for each of the seven candlesticks stands by itself, outwardly independent of the others. The outward national tie of Israel's theocracy has disappeared and has become a purely spiritual one. It is by the power of faith that we stand in spiritual communion first of all with Christ our Head. From Him we derive through faith our light, and that by means of the seven spirits that dwell in Him as the Head and in us as the members of His Body. And in the second place it is by that same power of faith that we are connected mutually in the fellowship and communion of saints. Finally it may be said, that the fact that these candlesticks are golden indicates the preciousness, the glory and the incorruptibleness of the church of Christ which He has bought with His own precious blood. The church is more precious than the finest gold, it is as glorious as this noblest of metals and it perishes never for it is the Body of the glorious King that stands in the midst of the seven candlesticks.

And, finally, methinks the church is also symbolized from a certain point of view in the seven stars Jesus holds in His right hand. Not directly but indirectly also this figure applies to the church. Jesus' own interpretation is that these seven stars are the seven angels of the churches. But there is a controversy as to exactly what is meant by these seven angels. Some have taken the expression in its most current sense and maintain that it refers to the guardian angel of every congregation. But this would not seem a very plausible explanation for the simple reason that it is difficult to conceive of the possibility of John's writing a letter to one of these guardian angels of the church. Others have idealized and spiritualized the term and maintain that the expression refers to the peculiar and distinctive "spirit" of each congregation, to its spiritual idea. But also this interpretation is impossible since it seems quite inconceivable to address in a concrete letter such an abstract idea. No more than I can send a letter to the "spirit of the age," no more would it be possible to write to the spirit of the church in that sense of the word. And still others have applied the expression simply to the overseers or ministers of the various congregations. It seems but just in the first place to remember that the symbol of a star as such denotes a light that is conspicuous yet subordinate. Further we should also bear in mind that in the Word of God the term used in the original for angel (Malakh, Angelos) does not always refer to one of God's spiritual servants in heaven, but may also simply denote a messenger or servant of God performing some important function in church or kingdom. Referring evidently to John the Baptist, Malachi prophesied: "Behold, I send my angel and he shall prepare the way before me." And finally, as we have remarked already, we must remember, too, that John is commanded to write to these angels of the seven churches. All these considerations establish it beyond all reasonable doubt that the angel of the church in this case is first of all a human individual, the overseer or elder, or in our language the minister of the congregation. These are the stars not because the church receives its light only and absolutely from them, for the Spirit dwells in the church in general, but because they are called to enlighten the church of Christ as to the truth of God in a special way. But this is not all. These stars, these angels or ministers in this connection must not be separated from the church over which they have been placed, but must be taken in connection with the latter. They are the representatives of the church. For it is plain that John does not write to the seven angels as such, but through them to the seven churches that are in Asia. He addresses the angels but writes to the churches, he sends the letters to the stars, but as being representative of the entire church. Christ, holds the seven stars in His right hand, but in them is symbolized not merely that he controls and guards the angels of the churches but through them also the entire church.

Thus, then, we have considered the two separate elements of the vision, the appearance of Christ as the great and mighty Priest, King and Judge and as the High Priest over the house of God; and the vision of the church as symbolized in the seven churches of Asia, the seven golden candlesticks and the seven stars. In conclusion we must still devote a few moments to consider the unity and the connection between the two. This connection is indicated in the first place by the fact, that Christ is in the midst of the candlesticks; symbolizing that He is the Source of their light. Withdraw that central figure and the candlesticks cannot shine. It is only in the brightness of His glory that they are lights in the darkness. We are dependent upon our Head, according to His own words: "Without me ye can do nothing." In the second place His being in the midst of the candlesticks in that long robe undulating to his feet, also indicates our relation to Him as our High Priest and Intercessor. Already the work of atonement is finished and

now He is in the sanctuary of God as our High Priest and Intercessor to pray for us. It is in Him and in Him only that God considers the church. And finally, it pictures Him to us as being in the midst of the church as our great King and Protector. In Him is all our strength and glory, in Him is all our safety and protection, for He is King, the first and the last, and all the world is subject to His power. This intimate connection is indicated also by the fact that He holds the seven stars in His right hand. The right hand is the symbol of power, and the stars are the symbols of the ministers and overseers of the church as representing her. And, therefore, we have in this symbol the glorious visualization of the words of our Lord that no one can pluck them out of His Hand. The churches are His property and He holds them. Having bought them with the precious blood of His own body, He will not fail nor forsake them. In the midst of tribulation and distress the church may rest assured that she is safely upheld by the right hand of her powerful and glorious King, and that the gates of hell shall not prevail against her!

III. There still remains the consideration of the comforting and encouraging words John receives from the Saviour: "Fear not, I am the first and the last, and the living one and I was dead, and behold, I am alive forevermore! And I have the keys of death and of Hades!" These words I say are addressed first of all to John. For he had need of them in the first place. The overwhelming glory of the appearance of the one like unto a son of man caused him to fear and tremble with astonishment, so that he tells us that he fell at his feet like one dead. Small wonder, indeed, that he did. For in the first place the vision was before him so suddenly and unexpectedly! It was all so strange. Never had he beheld the Saviour in the fulness of His glory as now. He had seen Him in the state of His deep humiliation, he had also been privileged to obtain a glimpse of Him occasionally after His resurrection, but never had he seen the Lord after He had been exalted at the right hand of power and had received His dominion from the Ancient of Days. And, therefore, the sudden manifestation of the glorified Christ had a stupefying effect upon him even in his condition of spiritual ecstasy. But there was also a subjective reason for this fear on the part of John. No doubt, he realized at a glance that this was the manifestation of the glorified Christ in His authority to judge. He stood face to face of a sudden with the Judge of heaven and earth! And just as quickly he felt the sinfulness of his own condition. Even as the prophet Isaiah at the sight of the Holy One falls down and cries out: "Woe unto me for I am undone!" so also John, of a sudden confronting the Judge in His holiness falls at His feet as one dead. But the same fact holds true for the church in general. Even as we are discussing the vision of this glorious and holy Judge we realize that in ourselves we would not be able to stand in His presence. We are inclined to fear at His coming. And, therefore, both now and at the day of his coming we have need of this reassuring word of comfort: "Fear not!"

Why not? First of all because He was dead. The Lord calls the attention of John and of the church as it were to that gracefully undulant robe, waving down to the foot, as a sign that His sacrificial work of atonement is all finished. I was dead, He says. And because I was dead there is no reason to fear. Those sins you feel, rising up mountain high before your consciousness at the sight of my presence are all atoned for and washed away in my blood. Your guilt has been removed and therefore, there is no reason to fear. I am your Saviour and your Redeemer! But still more. Though He was dead yet He is the living one and lives forevermore. The power of death could not prevail against Him. He was victorious and that for all his people, for His entire church. And now the keys of death and of Hades have been delivered into His hands! He opens and shuts and no one can say: What doest thou? Think of it, our King, our mighty Lord, our great High Priest, who atoned for our transgressions, who loved us and loosed us from our sins, the Bridegroom of the Church, He and He alone holds the keys of death and Hades! Fear not, then, O Church of God, Bride of Christ. There is no reason to fear. Thy King and Bridegroom is mighty to deliver even from the bonds of death! Now and forever He is mighty, for He is the first and the last, the Ancient of Days. Before the world was He loved, till the end of the world, yea into all eternity His love shall envelop and bear thee up! No enemy, no world, no death and no hell can prevail against you, for He, your King, holds the keys of death and of Hades!

Having thus quieted the fear on the part of John the Lord gives him his commission. "Write, therefore, the things which thou sawest and the things which are and the things which shall come to pass hereafter." No doubt in these words we may find a general characterization of the entire contents of the book of Revelation. In the first place "the things which thou sawest" refer back to the vision we have just discussed. John must also make record of it, and not merely begin his book with the letters to the seven churches. "The things which are" may be understood as meaning: the present existing things and relations in the church and in the world. And the expression: "the things which shall come to pass hereafter" refers evidently to the future of the things that are. Only, in our estimation it is less correct to base on this word of the Saviour a sort of mechanical division of the book before us, as if the things that are must be sought in chapters II and III, and the things that must come to pass hereafter are revealed in the succeeding chapters. In the first place, it may be remarked that the things which are, even if first referred to the seven churches as they existed in John's time are not entirely present but equally much future. As already indicated these seven churches are selected to serve as a symbol and type of the church in general throughout this dispensation. And secondly, it is not true, either, that the things that must come to pass hereafter are to be isolated

from the present. History is typical of itself in its various phases and therefore, repeats itself. The things recorded in the book of Revelation occur time and again; occur most probably with greater clearness and vividness and emphasis as time goes on, till the day arrives that our Lord shall return in glory to usher in the new and eternal dispensation of his eternal kingdom. And, therefore, most surely, in the book of Revelation are recorded the things that are and the things that shall come to pass hereafter, but according to the idea expressed in the words of a well-known Dutch poet:

In 't Verleden ligt het Heden,
In het Nu was Worden zal.

Behold, He cometh with the clouds and every eye shall see Him! He cometh as pictured in the vision we have now discussed. Not as the suffering Servant but as the glorified Son of Man. What shall be our attitude to that glorious Priest-King and Judge? Shall we tremble at the appearance of those flaming eyes, those brazen feet, that sharp two-edged sword? Shall we shudder with fear at the resounding of that voice as many waters, rolling like thunder through creation? Or shall love drive out fear in our case and shall we be able to heed his words of comfort and encouragement: "Fear not, for I was dead and I am the living one, the first and the last. I live forevermore and have the keys of death and of Hades!" "Kiss the Son lest He be angry and ye perish in the way!"

H. H.

INGEZONDEN

Lastige Dogma's

Geachte Redacteur!

In onzen van dogma's warsen tijd, kan men, zooals ge weet, soms allerlei zoogenaamde preeken aan een tekst verbinden, zoodat een Gereformeerd mensch er met verbazing naar luistert. Men heeft dan in vele Amerikaansche kringen zoo weinig systeem, dat ieder eenvoudig leert, wat hij wil. Doch bij de dogma-arme buren steekt de Chr. Geref. Kerk tegenwoordig al zeer gunstig af. Niet uit den boezem der kerken voortgekomen, maar verwekt door Dr. Jansen's medestanders, en voortgebracht op ontijdige wijze, hebben de Chr. Geref. Kerken naar Roomschen trant drie jonge dogma's voortgebracht. Men is zeer vroolijk geweest over hun geboorte, toch heeft moeder soms wat last van die kleintjes in haar werk. Immers, nu moet men den tekst dien men wenscht te verklaren, aanpassen bij de theorieën van algemeene genade en verwante lievelingen, en in sommige gevallen was dat waarlijk een uitkomst. B.v. een der tegenwoordige leiders preekt sedert de vermaarde Synode over Matth. 11:28: "Komt herwaarts tot Mij allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven." De prediker verzekerde mij, dat hij voormaals die tekst niet aandurfde, maar nu wist hij welken kant hij er mee uit moest. De uitnoodiging van Christus werd door hem algemeen gemaakt en daar de uitnoodiging duidelijk wordt bepaald tot degenen die vermoeid en belast zijn, werd ons verzekerd, dat alle menschen vermoeid en belast zijn. Omstreeks denzelfden tijd hoorde ik een student die versch bij Prof. Heins vandaan kwam, die zich letterlijk uitputte om het woord *allen* bij het eerste deel van het vers te plakken opdat het werd gescheiden van — *die vermoeid en belast zijn.*

Het algemeene aanbod van zaligheid ten bewijze van Gemeene Gratie, was de gedachte waarmee men een tekst als bovengenoemd durfde ontledigen. En was de stichting groot? Met verscheidenen sprak ik die teleurgesteld huiswaarts keerden, daar hun de troost, dien ze anders uit dat teedere woord van Jezus putten, werd ontroofd.

De eenigste manier om hier het aanbod van rust voor de ziel algemeen te maken is natuurlijk, om alle menschen vermoeid en belast voor te stellen. Maar nu wordt straks van denzelfden kansel gepreekt uit Hebreën waar de vrome patriarchen een beter, namelijk, een hemelsch vaderland verwachten, en dan wordt gezegd, dat de wereldling tevreden is met dit aardsche, en hij gaarne God den hemel wil laten, zoo hij slechts de aarde kan bezitten, enz. Maar nu wordt zoo'n dogma toch wel lastig, is 't niet?

In Matth. dorsten allen naar iets hoogers dan de wereld biedt, en zijn ze ongelukkig en ontevreden, arm, enz., en in Heb. dartelen die wereldlingen daar heen, hun buik tot hun God gemaakt hebbende, de inbeeldingen des harten te boven gaande, zich om God noch Zijn gebod bekommerende; levende alle dagen vroolijk en prachtig.

Doch zoo kan het er tegenwoordig wel door in de Chr. Geref. Kerken, doch waar moet het heen? Mocht de Heere nog vele slapenden wakker schudden, opdat ze beseffen wat er gaande is!

Dankend voor verleende plaatsruimte, verblijf ik, de uwe,

R. VAN TIL

Fremont, Mich.

Middelen om iemand boos te maken

Drie middelen zijn er om iemand, die een zaak voorstaat van gewicht, die een eigen meening heeft welke niet aangenaam is aan de meerderheid, boos te maken of als boos voor te stellen. Men geve allereerst iemand, die voor een ernstige overtuiging opkomt, te verstaan, dat de zaak die hij voorstaat heusch niet van zooveel belang is.

Al verder beantwoorde men zijn argumenten niet met tegenargumenten, maar met een honigzoete vermaning tot verdraagzaamheid. Als hij dan nog niet boos genoeg is verbluft men hem door de verzekering, dat men het in den grond met hem eens is, en zegt dan, dat het toch eigenlijk zaken zijn, die niet van zooveel gewicht zijn.—Prof. I. Van Dijk in "Franciscus Gomarus" (Jubileum Academia Grongingia).